Előterjesztés Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. április 30-i ülésére

Sorszám: **Ny/10.**	*Tárgy:* **Összesített éves belső jelentés jóváhagyása**
Döntéshozatal módja: **Egyszerű többség**	*Véleményező bizottság:* **Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság**
Tárgyalás módja: **Nyílt ülés**	*Előkészítette:* **Tárnok Lászlóné jegyző, Juhos Józsefné belső ellenőr**

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2025. I. félévre vonatkozó munkaterve alapján tárgyalja meg a belső ellenőr által, 2024. évben folytatott belső ellenőrzések végrehajtásáról szóló tájékoztatót.
Az összesített éves belső ellenőrzési jelentést a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 48. §-ában meghatározott tartalommal Juhos Józsefné belső ellenőr megküldte az általa készített tájékoztató anyagot, amelyet jelen előterjesztéshez mellékeltünk.

A fenti Korm.rendelet 49. § (3a) bekezdése akként rendelkezik, hogy a jegyző a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített összefoglaló éves ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, legkésőbb a zárszámadási rendelet elfogadásáig – a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2024. évi összesített éves belső ellenőrzési jelentést a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: **folyamatos**
Felelős: **Tárnok Lászlóné jegyző**

Békés, 2025. április 25.

Tárnok Lászlóné
jegyző

Pénzügyi ellenjegyző

Összefoglaló éves ellenőrzési jelentés

Békés Város

Önkormányzatának és intézményeinek

2024. év belső ellenőrzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

1. Az ellenőrzési feladatok teljesítése

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 119. § (3)-(4) bekezdései szerint a jegyző köteles gondoskodni a belső ellenőrzés működtetéséről a Pénzügyminisztérium által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.
A 370/2011. (XII. 31.) kormányrendelet (a továbbiakban Bkr.) szabályozza az államháztartás egészére kiterjedően a költségvetési szervek belső ellenőrzési rendszerét. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 140. § (1) bekezdés e) pontja szerint a jegyző hatáskörébe tartozik az önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek pénzügyi-gazdasági ellenőrzése.
A belső ellenőrzés a belső kontrollrendszeren belül, a monitoring rendszer részeként a közpénzügyi ellenőrzés hármas védelmi vonalából az első védelmi vonalat képviseli a kormányzati ellenőrzés és a külső (ÁSZ) ellenőrzés előtt. Kiemelt feladata tevékenységén keresztül elősegíteni a belső kontrollrendszer minőségének és hatékonyságának javítását, ezáltal biztosítani a szabályszerű közpénz felhasználását és a közvagyon védelmét.
A 2024. évi belső ellenőrzéseket a Jegyző megbízásából Juhos Józsefné belső ellenőr végezte el. A belső ellenőr képzettségi szintje és gyakorlata megfelel a jogszabályban előírt képzettségi követelményeknek. A belső ellenőr szerepel a Nemzetgazdasági Minisztérium belső ellenőrzést végző személyek nyilvántartásában az 5114196 regisztrációs számon. A regisztrációval a belső ellenőr eleget tett az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 70. § (4) és (5) bekezdéseiben foglalt kötelezettségnek, valamint a szükséges két évenkénti képzésnek is.
A Bkr. 49. §-a írja elő az éves ellenőrzési jelentés és összefoglaló elkészítését. A Bkr. 56. § (8) bekezdésének rendelkezése szerint az Éves Ellenőrzési Jelentést, valamint az Éves Összefoglaló Jelentést legkésőbb a zárszámadási rendelet tervezettel egyidejűleg kell benyújtani a Képviselő-testületnek.
A belső ellenőr a 2024. évi belső ellenőrzési munkatervet a Bkr. 29. §-ának megfelelően a munkaerőkapacitás-felmérés és kockázatelemzés alapján állította össze, amelyet Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 243/2023. (XI. 30.) számú határozata szerint fogadott el.
Belső ellenőrzés a 2024. évben az alábbi ellenőrzéseket végezte el:

- A 2023. évi Normatív állami hozzájárulás 2023. évi igénybevételének ellenőrzése
- A 2023 évi költségvetési maradvány felülvizsgálata
- A Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő pénzügyi-gazdasági ellenőrzése
- A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde pénzügyi- gazdasági ellenőrzése pénzügyi-gazdasági ellenőrzés. (Főkönyvi zárások, leltárok, átadás-átvétel dokumentumai, szerződések vizsgálata, az átvett eszközök nyilvántartása, s kezelése.).
- Nemzetiségi Önkormányzatok (Német, Roma, Román, Szlovák) 2022-2023. évi gazdálkodásának ellenőrzése
- Békés Turisztikai és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság: Pénzügyi és rendszerellenőrzés befejezése

Jelenleg még folyamatban van a Békési Kommunális és Szolgáltató Kft. (BKSZ) 2024 éves leltározás ellenőrzése és a Békési Városfejlesztési és Szolgáltató Nonprofit Kft. leltározás ellenőrzése.
Az egyéb tevékenység kapacitásigényének egy részét az alábbi feladatok ellátása teszi ki, úgymint:

- éves terv összeállítása kockázatelemzés alapján,
- összefoglaló éves ellenőrzési jelentés elkészítése,

- belső ellenőrzések nyilvántartása,
- intézkedések nyomon követése,
- éves képzési terv készítése,
- ellenőrzési jelentések háttér feladatai (pl. megbízólevél készítése, ellenőrzési program összeállítása, jelentéstervezetek egyeztetése, megküldése, iratanyagok irattározása).

A Jegyző, mint a Polgármesteri Hivatal vezetője felelős a belső ellenőr funkcionális (feladatköri és szervezeti) függetlenségének biztosításáért. A Polgármesteri Hivatalban a belső ellenőrzés függetlensége biztosított: a belső ellenőrzés közvetlenül a Jegyző alárendeltségébe tartozik, feladatköri szempontból a belső ellenőr az ellenőrzésen kívül más tevékenységben nem vett részt (pl. a szervezet operatív működésében nem vett részt), tevékenységének tervezése során önállóan, az ellenőrzési program végrehajtásában befolyástól mentesen járt el. A módszerek kiválasztását önállóan végezte, az ellenőrzési jelentéseket befolyástól mentesen állította össze. Tehát a belső ellenőr szervezeti és funkcionális függetlensége biztosított volt, ellenőrzést akadályozó tényezők nem merültek fel, az ellenőri munkát támogató technikai feltételek rendelkezésre álltak.

Az ellenőrzési tervben megjelölt feladatok néhány kivételével megvalósultak. Sok esetben az ellenőrzésre kijelölt intézmény, vagy szervezet, vállalkozás a munkatorlódására vagy szabadságolásokra, egyéb betegségekre hivatkozással az ellenőrzés időbeli átütemezését kérte, emiatt elmaradt az Intézményfenntartó gazdálkodásának tervezett ellenőrzése, amelyre 2025. évben mindenképp sor kerül.

A belső ellenőrzési jelentések a Belső Ellenőrzési Kézikönyvben előírt tartalmi és formai követelmények figyelembevételével készültek el. A belső ellenőrzés az ellenőrzési programfegyelmet betartva, jogszabályi hivatkozást is tartalmazó megállapításokat, következtetéseket tett és a vezetés számára is hasznosítható javaslatokat fogalmazott meg.

A belső ellenőr és a vizsgálat alá vont költségvetési szerv, intézmény, vállalkozás, illetve az adott munkafolyamat felelősei az ellenőrzés során összehangolták munkájukat. Minden dokumentum és program hozzáférést a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátottak, ami hozzájárult a hatékonysághoz.

Összességében elmondható, hogy az ellenőrzés által tett javaslatok végrehajtásával a belső kontrollrendszer szabályszerűsége és eredményessége növelhető, jellemzően a kontrolltevékenységek javításával.

Az összefoglaló éves ellenőrzési jelentés a jogszabályi előírásoknak és a közzétett módszertani útmutató ajánlott előírásainak figyelembevételével készült el.

Az elvégzett ellenőrzések megállapításai, tapasztalatai

Normatív állami hozzájárulás 2023. évi igénybevételének ellenőrzése

A normatív állami hozzájárulás 2023. évi igénybevételének ellenőrzését négy városi intézménynél végeztük el. Az ellenőrzés célja az volt, hogy a 2023. évi zárszámadáskor az állammal való elszámolást megfelelő dokumentumokkal alátámasszuk, illetve a 2024. évi költségvetés elkészítését segítsük.

Az állammal történő elszámolás során, a teljesített mutató számok alapján 6 221 058 forint normatív állami hozzájárulás **pótigénylése** keletkezett 2023 évre az Önkormányzatnak

A normatív állami támogatás igénylése és teljesítés utáni normatív támogatás alakulását intézményenként az alábbi táblázat mutatja be:

Intézmény	Igényelt állami hozzájárulás	Teljesítés után járó állami hozzájárulás	Eltérés +/-
Bölcsődék	228 329 350	228 636 890	307 540
Óvoda	308 502 222	309 438 439	**936 217**
Szoc. Központ	269 841 780	274 266 150	**4 424 370**
Támogatói Szolgáltatás	31 709 080	31 709 080	**0**

Kedvezményes étkeztetés (Önkormányzat)	**147 923 300**	**148 476 231**	**552 931**
Összesen	**986 305 732**	**992 526 790**	**6 221 058**
III. A települési önkormányzatok szociális gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak egyéb támogatása	**183 765 634**	**183 765 634**	**0**
Könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatok támogatása	41 754 884	41 754 884	**0**
Helyi Önkormányzatok működésének támogatása beszámítás és kiegészítés után	405 398 928	405 398 928	**0**
Mindösszesen	**1 617 225 178**	**1 623 446 236**	**6 221 058**

A 2023. évi költségvetési maradvány felülvizsgálata

A **2023. évi költségvetési maradvány felülvizsgálatát** Önkormányzatnál és az általa fenntartott minden intézménynél elvégeztük, amelyekről intézményenként jegyzőkönyv készült. A megállapítások a képviselő-testület elé kerülő zárszámadási előterjesztés elkészítésénél kerültek hasznosításra.

Maradvány (Ft-ban)

Intézmények	**Maradvány**	**Kötelezettséggel terhelt összeg**	**Szabad pénzmaradvány**		**Jóváhagyott Maradvány**
			Alaptevékenység	**vállalkozási tevékenység**	
Rendelőintézet	19 857 685	2 763 098	17 094 587	0	17 094 587
Polgármesteri hivatal	10 284 863	8 701 897	1 582 966	9 318 156	1 582 966
Önkormányzat	**3 665 411 580**	**3 636 905 341**	**28 506 239**	**0**	**28 506 239**
Összesen	3 695 554 128	3 648 370 336	47 183 792	9 318 156	47 183 792
Intézményfenntartó Társulás (Óvoda+Szociális Szolgáltató Központ.)	54 474 154	52 495 424	1 978 730		1 978 730
Összesen	3 750 028 282	3 700 865 760	49 162 522	9 318 156	49 162 522

Intézmények felügyeleti ellenőrzése:

A Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdőnél megtartott átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzés

Az ellenőrzés célja az volt, hogy

- az intézmény szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak, valamint az alapító okiratnak;

- a feladat ellátás szakmai céljaihoz a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan használják-e fel;
- az intézmény jóváhagyott létszám- és bérgazdálkodási mutatói hogyan alakultak.

Az intézmény működésének, feladatellátásának szabályozottsága. Az ellátandó feladatok áttekintése.

A Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő Békés város és a Békési járás összesen 7 településének (Békés, Bélmegyer, Mezőberény, Murony, Kamut, Köröstarcsa, Tarhos) szakorvosi ellátását végzi, működteti a gyógyfürdőt, valamint az alapellátási feladatok közül a védőnői szolgálatot, az iskola- és ifjúság-egészségügyet.

Békés Város Képviselő-testülete a 132/2024. (VI. 27.) számú határozatával fogadta el a Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő (továbbiakban: Rendelőintézet) **Alapító Okirat módosítását**. Az Alapító Okiratot módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva a Magyar Államkincstár az 132.2/2024. (VI. 27.) számon vette nyilvántartásba.

A Magyar Államkincstár által vezetett közhiteles nyilvántartásban a 343105 törzskönyvi nyilvántartási számon szerepel az intézmény

Az intézmény működési rendjét és szervezetét a Szervezeti és Működési Szabályzatnak megfelelően alakították ki. Az intézmény szervezeti struktúráját az SZMSZ szervezeti ábrán keresztül mutatja be.

Az SZMSZ megismerését a dolgozók aláírásaikkal dokumentálták.

Az intézmény önálló gazdasági egységgel nem rendelkezik, gazdálkodási feladatait a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálya látja el egy külön megállapodás alapján. A munkamegosztás és a felelősségvállalás rendjét a Megállapodás tartalmazza.

Az Áht. 10. § (5) bekezdése szerint a gazdasági szervezetnek szervezeti egységenként (rendelő és fürdő-uszoda) ügyrenddel kell rendelkeznie. Az ügyrendben a költségvetési szerv szervezeti egységei által ellátott feladatok munkafolyamatainak leírását, a szervezeti egység vezetőinek és alkalmazottainak feladat- és hatáskörét (munkakörét), a helyettesítés rendjét, továbbá a szervezeti egység költségvetési szerven belüli belső és azon kívüli külső kapcsolattartásának módját, szabályait - ha azokról a szervezeti és működési szabályzat vagy a költségvetési szerv más szabályzata nem rendelkezik - a szervezeti egységek ügyrendje tartalmazza.

Az intézmény jelenleg érvényben lévő **Ügyrendje** 2020. január 1-től hatályos, jóváhagyta még az előző igazgató. Az ügyrend bevezetése a feladatellátás területi hatályát rögzíti, a Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő, fürdő, uszoda, szakrendelések, gondozóintézetek, védőnői szolgálat, iskolaorvosi ellátás, gazdasági-műszaki feladatait. A Békési Gyógyfürdő üzemeltetési szabályzata rendelkezik a gyógyfürdő és uszoda működési feltételeiről.

Az ügyrend a következő feladatok ellátásához tartalmaz kötelező előírásokat:

- az éves költségvetés tervezéséhez,
- az intézményi üzemeltetési, fenntartási, működtetési feltételeinek biztosításához
- a vagyon használatához, hasznosításához,
- a munkaerő gazdálkodáshoz,
- a pénzkezeléshez,
- a számviteli nyilvántartások vezetéséhez,
- a beszámolók elkészítéséhez, valamint
- a kötelező adatszolgáltatásokhoz.

Az intézmény belső pénzügyi-gazdálkodási szabályozottsága.

Az intézmény rendelkezik a tevékenység ellátására feljogosító, azt szabályozó dokumentumokkal, belső szabályzatokkal, ezeket a jogosult testületek, hatóságok jóváhagyták. Az Intézmény működése alapvetően megfelel a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok előírásainak. A Békés Város Polgármesteri Hivatal (továbbiakban: Hivatal) belső szabályzatainak hatálya részben (számviteli politika és kapcsolódó szabályzatok, belső kontrollrendszer) kiterjesztésre került az Intézményre. A helyi sajátosságokhoz igazodóan az Intézményvezető egyes tevékenységek (gépjárműhasználat, közzétételi kötelezettség teljesítése,

adatvédelem, vagyonvédelem, munkaruha juttatás, béren kívüli juttatások, stb.) eljárási rendjét önálló belső szabályzatban határozta meg.

A szabályzatok felülvizsgálata során az alábbi megállapításokat tettem:

Intézmény igazgatója gondoskodott az integrált kockázatkezelési rendszer működtetéséről az ellenőrzött időszak végéig – a Bkr. 7. § (1)–(2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.
A Bkr. 7. § (1)-(5) bekezdéseiben foglaltak alapján az integrált **kockázatkezelési rendszert** is kialakították táblázatos formában. Megjelölésre kerültek az intézmény működésében rejlő kockázatok, a felelősök, meghatározásra kerültek az egyes kockázatokkal kapcsolatos intézkedések, és azok teljesítésének nyomon követésének módja.

A **Kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés igazolása**, érvényesítés, utalványozás rendje **szabályzat** mellékletében az aláírás listát elkészítették, ahol megjelölésre kerültek a jogkörök és az azt gyakorló személyeknek az aláírása is. *Azonban a listáról **hiányzik a teljesítést igazolók** felsorolása **és aláírásaik is**, továbbá a listáról hiányzik még néhány aláírás. Ezt mielőbb szükséges pótolni.*

A Gazdálkodási szabályzat mellékletében gazdálkodási jogkört gyakorlókról nem vezettek nyilvántartást, amelynek tartalmaznia kell a kijelölés/ felhatalmazás kezdetének és végének időpontját, a jogkörgyakorlásra jogosító írásos dokumentum számát. Sajnos a korábbi időszakra vonatkozóan az aláírás mintát nem őrizték meg. (Áht. 36. §, Ávr. 52. § (1), (6)-(9))

Felhívtam a figyelmet a nyilvántartás vezetésére a gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosult személyekről és arra, hogy az aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás feleljen meg az Ávr. 60. § (3) bekezdés előírásának. Az intézmény vezetője intézkedjen a kötelezettségvállalások nyilvántartásának vezetéséről a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A számviteli politika keretében hozott döntések kihatnak az eredményre, így e döntéseket mindig számításokkal kell alátámasztani, erre tekintettel szükséges a számviteli politika kiegészítése, pontosítása az **intézmény sajátosságainak figyelembevételével**.

A **selejtezési szabályzat** nem szabályozza a készletek (lejárt szavatosság stb.) selejtezését. Javaslom, hogy erre vonatkozó eljárási renddel egészítsék ki a szabályzatot.
Továbbá hiányolom, hogy a szabályzat nem tér ki az elektronikai eszközök selejtezésére, valamint arra sem, hogy mikor, milyen értékhatár esetén kell egy szakvéleményt csatolni a selejtezendő eszköz használhatatlanságának igazolására. Nem szabályozza azt sem, hogy a használhatatlan, és eladhatatlan eszközök megsemmisítése hogyan történhet. (hulladékszállítás, égetés, zúzda stb.) Amennyiben hulladékként elszállítják, úgy arról hulladék átvételi bizonylatot kell csatolni a dokumentumokhoz.

A veszélyes hulladékok selejtezését is a számviteli törvényben előírt általános módon, illetve a számviteli politikában meghatározottak alapján kell elvégezni. Amennyiben a veszélyes hulladékokat hulladékgyűjtőknek adják át, figyelni kell arra, hogy azok veszélyes hulladékok átvételére, kezelésére megfelelő engedéllyel rendelkező vállalkozások legyenek.

Olyan számítástechnikai eszközök esetén, amelyek bizalmas adatokat tartalmazhatnak, szerencsésebb, ha a leselejtezett informatikai eszközöket újrahasznosítással (és nem újra használattal) foglalkozó cégnek adják át, ahol az adattároló egységek fizikai megsemmisítése során az adatok is végérvényesen megsemmisülnek, biztosítva ezzel a cég, az alkalmazottak, a partnerek stb. adatainak védelmét. A hulladék-újrahasznosítással

foglalkozó cégek elvileg gondoskodnak arról, hogy az informatikai célra már nem használható alkatrészek nyersanyagtartalma az ipar számára újrahasznosuljon, a veszélyesanyag-tartalmú alkatrészek pedig ellenőrzött módon veszélyeshulladék-lerakóba kerüljenek.

Javasoltam, hogy a szabályzatot a fentiekben tett megállapításokkal egészítsék ki. A szabályzat hatálybalépésének ideje: 2024. 07. 31., azonban a szabályzatban olyan hivatkozások vannak, amelyek már régen nem használhatóak, így pl.: „a Békési Költségvetési Iroda", mely már 2018-ban megszűnt, de a szabályzat több pontja még erre az intézményre hivatkozik.

A szabályzatok alapvető célja, hogy meghatározzák azokat a kötelező előírásokat és munkafolyamatokat, amelyek betartásával biztosítható az anyagokkal, készletekkel (forgóeszközök) történő szabályszerű, takarékos, eredményes és hatékony gazdálkodás. A szabályzatok másik fontos célkitűzése, hogy kidolgozza a vagyon egy részének (anyagi forgóeszközök) kezelési, használati **és raktározási rendjét**, megóvásának, ésszerű felhasználásának és nyilvántartásának módozatait.

A belső gazdálkodási szabályzatokat szükséges folyamatosan figyelemmel kísérni, s a szervezeti változásoknak, valamint az érvényes jogszabályoknak megfelelően, mindig aktualizálni kell.

A Rendelőintézet a tevékenység jellege alapján közszolgáltató költségvetési szerv, a feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján önállóan működő, teljes jogkörrel rendelkező és gazdálkodó költségvetési szerv. Az intézmény finanszírozása két részből áll, egyik rész a járó beteg szakellátási terület, amelyet az Egészségbiztosítási Alap finanszíroz, a másik rész a Gyógyfürdő, amely vegyes finanszírozású. A vegyes finanszírozás azt jelenti, hogy a Gyógyfürdői kezelések egy részét a beteg fizeti, másik részét pedig a Társadalombiztosítás, mint ártámogatást nyújt, ami nagyon kevés, ehhez szükséges az Önkormányzati támogatás, miután a fürdő fenntartása a kötelező jogszabályi előírásoknak való megfelelés költsége miatt igen magas.

Megállapítható, hogy az intézmény alapdokumentumai rendelkezésre állnak, tartalmukat, elfogadási idejüket tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Az intézmény belső pénzügyi-gazdálkodási szabályozottsága

A belső kontrollrendszer kialakítása keretében megtörtént az egyes gazdálkodási jogkörök és területek részletes szabályozása, melyet az intézmény belső szabályzatai foglalnak magukba. ***Azonban szükséges a teljesítésért felelős személyek megjelölése is, s azok aláírás mintáját is szerepeltetni kell a listában.***

Az intézményben a belső szabályzatokat átdolgozták, a működés biztosításához szükséges folyamatokat meghatározták, és kialakították a szervezeti struktúrát, amelyet az SZMSZ-ben mutatnak be.

Az intézménynél kettő pénztár működik: **az egyik** TB pénztár- az OEP által finanszírozott egészségügyi járó beteg ellátás kiadásait és bevételeit bonyolítja le. **A másik** Önkormányzati pénztár, a gyógyfürdő - uszoda kiadásainak és bevételeinek összességét bonyolítja le.

Az ellenőrzés időpontjában a TB pénztár készpénz záró állománya 273 220 forint volt, míg az Önkormányzati pénztár záró állománya 282 000 forint volt.

Az intézmény mérlegében 2022 évben a pénztár záró egyenlege 416 125 forintot, míg 2023 évben 255 575 forintot mutatott ki.

A fürdő házipénztár pénzkészlete **65 950 forint,** míg az uszoda házipénztár pénzkészlete **79 200** forint volt ellenőrzés időpontjában.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a szabályzatban meghatározott pénzkészletet az ellenőrzés időpontjában nem haladta meg a pénztár záró egyenlege egyik pénztárban sem.

A készlet szúrópróba ellenőrzése során az analitikus nyilvántartás és raktárban lévő készletek között eltéréseket tapasztaltam, ami nem jelentős, de ez a nem helyes nyilvántartás vezetésének következménye. A készlet analitikát vezető munkatárs szóbeli nyilatkozata szerint, a raktárból a jelen hónap folyamán kiadott készlet még a nyilvántartásban nem jelenik meg, mert azt egyszerre a hónap végén viszik fel a számítógépes nyilvántartásba.

Az intézmény vezetői nyilatkozata szerint a készlet ellenőrzése, minden negyedévkor, mérlegkészítéskor ellenőrizve van, egyrészt a KATI modul(készlet), másrészt a KASZPER modul (főkönyv) között, illetve ilyenkor a tényleges raktárkészlet cikkenként megszámolásra kerül.

Fontos, hogy a készlet analitikus nyilvántartása minden esetben a raktárban lévő készlet adatait mutassa. Amennyiben eltérés van, azt is pontosan tudni kell, mi okozza az eltérést, folyamatos nyomon követést igényel.

A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése nélkül nem valósítható meg a közpénzek, a közvagyon átlátható, szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználása.

Szükséges gondoskodni az ellenőrzési nyomvonal kialakításáról. Meg kell határozni a világos szervezeti struktúrát, felelősségi köröket, valamint az ellenőrzések felelősének személyeit. Továbbá szükséges a szabálytalanságok kezelésére vonatkozó eljárásrendet kialakítani, s azt belső szabályzatban rendezni.

Intézmény értékvesztést a számviteli nyilvántartásban a vizsgált időszakban nem mutatott ki.

Az intézmény az uszoda részére különböző típusú, összegű **bérleteket** gyártat, amelyet a szigorú számadású nyilvántartásba bevezetik. A nyilvántartásból jól látható, hogy mikor mennyi bérletet adnak ki felhasználásra, azt az uszoda átvevője aláírásával igazolta. Ez a gyakorlat teljesen szabályszerű, azonban az elszámoltatás, vagyis, hogy mikor mennyi bérletet adtak el, annak nyomon követése már nem történt meg, semmikor.

A bérletek eladása utáni bevétel a pénztárgépbe kerül, ami szintén szabályos, és az eladott bérletekről analitikus nyilvántartás vezettek, ami szabályos, elfogadható és nyomon követhető pénztárosonként. ***Javasoltam a bérlet értékesítésével kapcsolatos eljárási szabályokat dolgozzák ki, illetve a belső kontroll nyomvonalat is ki kell dolgozni, ahol a felelős személyeket is meg kell határozni. Az uszodában vezetnek erről analitikus nyilvántartást, azonban a belső kontroll nem működik megfelelően.***

A Rendelőintézet a közalkalmazottak foglalkoztatásával kapcsolatban a közalkalmazottak jogállására vonatkozó törvény rendelkezései, illetve a nem közalkalmazotti jogviszonyú alkalmazottak esetében a Munka Törvénykönyvének rendelkezései szerint járt el, valamint a közfoglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatott alkalmazottakra a vonatkozó közfoglalkoztatási törvényt alkalmazza.

A gazdálkodással kapcsolatos feladatot végző munkatársak munkaköri leírásai megtalálhatók a személyi anyagoknál, azok megfelelően részletezettek, az elvégzendő feladatot tartalmazzák. A költségvetési gazdálkodással kapcsolatos feladatokat ellátó munkatársak a munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési előírásoknak megfelelnek.

A gazdálkodási tevékenység ellenőrzése

a) A költségvetés végrehajtásának a vizsgálata

Az intézmény évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható személyi változásokat, működtetési, üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását, illetve a szükséges beruházási, felújítási feladatokat.

Az intézmény bevételeinek alakulása forrásonként a vizsgált időszakban:

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év		2023. év	
	összeg	megoszlás százaléka	összeg	megoszlás százaléka
Intézményi működési bevételek	93 577 230	8,28	122 486 725	10,62
Önkormányzati támogatás	117 150 000	10,37	112 484 510	9,76

Egészségbizt. Pénztár finansz.	801 977 100	70,98	829 404 707	71,94
Egyéb támogatás (Pályázat EFI)	27 180 127	2,41	25 200 000	2,47
Egyéb támogatás (Közfogl.tám.)	442 017	0,04	3 247 903	0
Előző évi pénzmaradvány	89 478 857	7,92	60 022 737	5,21
Összesen	**1 129 805 331**	**100**	**1 152 846 582**	**100**

A fenti adatokból megállapítható, hogy az intézmény költségvetésében meghatározó forrás az Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozása, az összes forrás 70,98%-át, illetve 71,94%-át tette ki.

Önkormányzati támogatás mérlege: adatok Ft-ban

Év	Tervezett összeg	Tényleges összeg	Eltérés +/-
2022. év	**79 656 321**	**117 150 000**	**37 493 679**
2023. év	**89 667 740**	**112 484 510**	**22 816 770**

Önkormányzati támogatás a tervezett összegtől magasabb összegben teljesült mindkét évben, azaz 2022. évben 37 493 679 forint, 2023 évben 22 816 770 forint pluszforrást biztosított az Önkormányzat az intézménynek. Ebből csak a fürdőnél keletkezett bevétel kiesés miatt, az Önkormányzat I3 424 .995 Ft pótelőirányzatot biztosított a működéshez.

A NEAK támogatás mérlege az alábbiak szerint alakult a vizsgált két évben:

adatok Ft-ban

Év	Tervezett összeg (eredeti összeg)	Teljesítés alapján járó összeg	Eltérés+ / -
2022. év	771 214 977	801 977 100	30 762 123
2023. év	874 953 448	829 404 707	-45 548 741

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelői támogatás mértéke az eredeti tervezett összeghez képest 2022 évben 30 762 123 forinttal több, míg 2023 évben 45 548 741 forinttal kevesebb összegben teljesült. A csökkenés nagyrészt a központi intézkedések hatása miatt következett be, az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól 43/1999. (III. 3.) Kormányrendelet szerint az átlagfinanszírozás a teljesítmény alapú támogatásra változott, ezért a betegforgalom alakulása nagyobb szerepet kapott.

Az intézmény pénzmaradványa a vizsgált két évben az alábbiak szerint alakult:

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év	2023. év
Egészségbiztosítási Alapból folyósított pénzeszköz maradványa	56 408 134	12 588 447
Önkormányzati finanszírozás maradványa	3 614 603	7 269 238
Összesen	**60 022 737**	**19 857 685**

A pénzmaradvány összege a 2022. évben **60 022 737** forint, amiből kötelezettséggel terhelt összeg összesen 56 849 012 forint, szabad felhasználású pénzmaradvány 3 173 725 forint volt.
A 2023. évben a maradvány összege **19 857 685** forint volt, amelyből 2 763 098 forint kötelezettséggel terhelt maradvány (pályázati forrás), a **17 094 587** forint szabad felhasználású maradvány beépítésre került a következő évi költségvetésbe.

A TB maradvány kötelezettséggel terhelt összeg, mivel azt csak egészségügyre lehet fordítani.

A kötelezettségvállalással terhelt maradvány kimutatása alátámasztásához vezetett részletező nyilvántartása az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 39. § (3) bekezdésében foglaltaknak és az Áhsz. 14. melléklet II/4 a), c)-g) pontjaiban meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelt.
A kiadások alakulását a vizsgált időszakban a következő táblázat szemlélteti:

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év		2023. év	
	összeg	megoszlás százaléka	összeg	megoszlás százaléka
Személyi juttatások	713 008 607	66,65	778 011 244	68,67
Munkaadókat terhelő járulékok	92 124 183	8,61	87 649 242	7,74
Dologi kiadások	243 127 183	22,73	238 989 758	21,09
Egyéb működési célú kiadások	2 849 076	0,27	0	0
Felhalmozási kiadások	18 673 545	1,74	28 338 663	2,50
Összesen	**1 069 782 594**	**100**	**1 132 988 897**	**100**

A kiadások szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy döntő hányadot képviselnek a személyi jellegű kiadások és járulékaik (66,65, illetve 68,67%).

A teljesített dologi kiadás 243 127 183 Ft, illetve 238 989 758 Ft volt, amely az összes kiadás 22,73%-át, illetve 21,09%-át tette ki. A dologi kiadások 2022-ról 2023 évre kismértékű csökkenést mutat, ami takarékos gazdálkodásnak a következménye.

Az önkormányzati finanszírozású intézmények bevételeinek és kiadásainak alakulása a 2022-2023. évben

Megnevezés	2022. év			2023. év		
	Bevétel	Kiadás	Eltérés	Bevétel	Kiadás	Eltérés
Gyógyfürdő	**80 823 437**	78 753 051	2 070 386	**78 753 513**	77 777 218	976 295
Uszoda	120 748 062	119 674 431	1 073 631	144 011 073	133 707 102	10 303 971
Összesen	**201 571 499**	**198 427 482**	**3 144 017**	**222 764 586**	**211 484 320**	**11 280 266**

A járvánnyal sújtott éveket követően 2023-ban sem történt számottevő emelkedés az alábbi balneoterápiás kezelések vonatkozásában, amely a vényfelírási gyakoriság romlásával is magyarázható. Sajnos ez bevétel kiesést jelentett, melyet a fizetős masszírozás beindítása sem tudott kompenzálni, ugyanakkor a rezsi költség nagymértékben megnövekedett.

A 2023. évben az iskolások és sportolók újra rendszeres használói lettek az uszodának, ami pozitív irányba befolyásolta a vendégforgalmat. 2023. március 1-től az uszodai jegy- és bérlet árakat 20%-kal emelték, amely azért volt szükségszerű, mert a garantált bérminimum és minimálbér, valamint a közműszolgáltatások jelentős mértékben növekedtek.

Az uszoda és a fürdő a működéséhez szükséges 30.089.661 Ft pótelőirányzatot kapott év közben az önkormányzattól, illetve 12.700.000 Ft támogatásban részesült az uszoda a Honvédelmi Minisztériumtól az energiaárak emelkedése miatt.

Társadalombiztosítás finanszírozási körbe tartozó feladatok bevételeinek és kiadásainak alakulása a 2022-2023. években

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év				2023. év			
	TB támogatás	Egyéb bevételek	Kiadás	Eltérés	TB támogatás	Egyéb bevételek	Kiadás	Eltérés
Járóbeteg szakellátás	736 498 200	13 351 125	706 106 936	43 742 389	778 466 700	16 869 717	775 909 609	19 426 808
Védőnői szolgálat	44 505 200	7 500	76 404 363	-31 891 663	29 772 800	669 445	49 754 858	-19 312 613
Iskola-egészségügy	8 545 400	0	35 459 263	-26 913 863	7 957 200	0	34 056 440	-26 099 240
Háziorvos	13 226 400	19 200	14 058 050	-812 450	13 194 500	7 200	12 628 223	-573 477
Összesen	**802 775 200**	**13 377 825**	**832 028 612**	**-15 875 587**	**829 391 200**	**17 546 362**	**872 349 130**	**-26 558 522**

A 2022. évben rendelkezésre álló forrással, 802 775 200 forinttal szemben a teljesített kiadás **832 028 612 Ft** volt, a 2022. évi NEAK támogatás év végi maradvány összege -15 875 587 Ft vesztesség volt. Sajnos 2022. évben a NEAK támogatás összege nem fedezte az elszámolható kiadások összegét.

A 2023. évben rendelkezésre álló forrással, 829 391 200 forinttal szemben a teljesített kiadás **872 349 130 Ft** volt, 2023. évben is -26 558 522 vesztességgel zárult az eredmény. A bevétel kiesést egyrészt az előző évi maradvány igénybevételével, illetve az Önkormányzati plusz támogatásával fedezték.

Összefoglalóan megállapítható, az éves költségvetési beszámolót Áhsz. és Ávr. előírásaival összhangban elkészítették, az előírt határidőben teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét, az éves költségvetés bevételi és kiadási előirányzatait megalapozó számításokat elkészítették.

A vizsgált időszakban az intézmény költségvetése a működőképességet biztosította, 2023. évben a NEAK finanszírozás összege csökkent, ami annak következménye, hogy a finanszírozás teljesítmény alapú támogatásra változott, ezért a betegforgalom alakulása ismét nagyobb szerepet kapott. A kieső bevételt és a megnövekedett rezsiköltséget az Önkormányzatnak kellett fizetni, továbbá az előző évi maradvány felhasználásával tudták a működőképességet biztosítani.

b) A munkaerő- és munkabér gazdálkodás ellenőrzése

Az intézmény alkalmazotti létszámának alakulása a 2018-2019. években a testület által elfogadott zárszámadás szerint:

A Munkaügyi Központ által engedélyezett **közfoglalkoztatottak létszáma** 2022. évben **1 fő volt.**

Megnevezés	Eredeti terv				Módosított terv				Tény			
	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Össz.	Teljes munkaidőre átszámított létszám	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Összesen	Teljes munkaidőre átszámított létszám	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Összesen	Teljes munkaidőre átszámított létszám
2022. év	100	15	115	109	100	15	115	109	94	15	109	103
2023. év	97	15	112	106	97	15	112	106	85	14	108	93

Szakorvosi létszám 2022 évben: 23 szakorvos rendel a különböző szakrendeléseken. A szakorvosok többsége egészségügyi szolgálati jogviszonyban, illetve 5 szakorvos személyes közreműködői szerződéssel van foglalkoztatva.
A megnövekedett szakfeladatok minél jobb ellátása érdekében és költségtakarékosság szempontjából közhasznú foglalkoztatottakat is alkalmaztak, 2022. évben 1 fő, 2023. évben 2 fő volt.

A Rendelőintézet alkalmazottainak 2022. évben az összes személyi juttatás összege 805 132 790 forint volt, melyből a környezeti nehézségek ellenére is 5 115 000 forint összegben fizettek ki jutalmat, illetve 10 178 842 forint jubileumi jutalom kifizetésére is sor került, 2023. évben a személyi juttatás összege778 011 244 forint volt, amelyből 3 868 750 forint összegben jutalmat, míg jubileumi jutalom címen 3 966 716 forintot fizettek ki. A jutalomból az intézményvezető-helyettes is részesült.
A kifizetett jutalom összege a **teljesített személyi juttatás 0,06 % és 0,05%-át tette ki, ami az összes bérköltségnek minimális hányadát jelentette.**
A dolgozók rendelkeznek munkaköri leírásokkal, azokat folyamatosan figyelemmel kísérik, s az esetleges változásoknak megfelelően frissítették. Szabadságokról az előírásoknak megfelelően január első napjaiban minden dolgozót írásban értesítenek.
Javasoltam, hogy a készletgazdálkodással foglalkozó munkakör esetében is a felelősségi nyilatkozatot készítsék el, ezt a munkaköri leíráshoz csatolják, valamint a vonatkozó belső szabályzat ide vonatkozó részét egészítsék ki.

c) A tárgyi eszközökkel való gazdálkodás ellenőrzés

Az ingatlanok az alábbi épületeket foglalják magukban:

- Gyógyfürdő (Körösi Csoma S. u. 6/14.)
- Rendelőintézet (József Attila u. 5.)
- Fogorvosi rendelők, Pszichiátria, Bőrgyógyászat (Vásárszél 2.)

Az intézmény kezelésében lévő ingatlanok bruttó értéke 228 681 525 Ft. Az ingatlanok bruttó értéke 2022-2023. évre vonatkozóan nem változott, holott pályázati forrásból az ingatlanon korszerűsítési beruházást végeztek.

A **RENDELŐINTÉZET** (József Attila utcai telephely) 2019. évi energetikai fejlesztését követően 2022 első negyedévében a Fenntartó/Békés Város Önkormányzata/ pályázati forrásból megvalósította a Rendelőintézet légkezelő berendezésének kiépítését. Ez a korszerű berendezés a levegőben rejlő energiát hasznosítja az épület fűtésére, hűtésére. Hatalmas fejlődést jelent az intézet számára, azon kívül, hogy alacsonyabb üzemeltetési költséget biztosít, a Rendelőintézetben dolgozók és a betegek kényelmét is nagyban javítja.
A Rendelőintézet korszerűsítése 2023. évben tovább folytatódott, pályázati forrásból elkészült a **belső felújítási terve**, amely összesen **11 810 000 forint** összegben fizettek ki. A felújítási munkák még nem kezdődtek meg.

Az intézmény által használt ingatlanok önkormányzati tulajdonban vannak, ugyanakkor az intézmény könyveiben kerültek kimutatásra, az értékcsökkenést is itt számolják el, azonban a pályázatok útján megvalósult felújítások, értéknövelő beruházások az önkormányzatnál vannak elszámolva, azok értékcsökkenését is ott számolják el.

Az intézmény tulajdonában lévő gépek, berendezések, felszerelések értékének alakulása a vizsgált években:

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	**2022. évi nyitó**	**2022. évi záró = 2023. évi nyitó**	**2023. évi záró**
Bruttó érték	204 266 340	219 278 386	183 572 434
Nettó érték	28 371 140	27 498 111	33 902 844
Nulláig leírt	148 537 468	159 862 453	180 655 000

Az intézmény tulajdonában lévő gépek, berendezések, felszerelések nettó értéke a 2022. december 31-i állapot szerint 33 902 844 Ft. A gépek, berendezések, felszerelések értékéből 180 655 000 Ft a nulláig leírt gépek értéke, ami azt jelenti, hogy a 2023. évi bruttó értéknek 98,41%-a nullára leírt eszköz.

Az intézmény tulajdonában egy **Dacia** személygépkocsi van, amely a járóbeteg-ellátás feladatainak elvégzésében vesz részt, a gépkocsi 2020-tól már 0-ra leírt eszközként szerepel a nyilvántartásban.

Az intézmény 2022. évben 17 754 000 forintot, míg 2023. évben a rendelőintézet 27 897 040 forintot, a Gyógyfürdő 84 999 forintot, az Uszoda pedig 356 614 forintot költött eszközbeszerzésre.

A beszerzések szabályzata a Polgármesteri Hivatal számviteli politikájának része, így e szabályzat kiterjed az intézményre is.

Három ajánlat bekérése már nem kötelező, 2021. január 1-jén **hatályát vesztette** a közbeszerzési értékhatárok alatti beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló **459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet**. ***A beszerzések lebonyolításában közreműködők munkájukat a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel, a jogszabályok, és a Szabályzatban foglaltak maradéktalan betartásával kötelesek végezni.***

d) <u>A számviteli nyilvántartások helyessége</u>

A könyvelés 2022-2023-2024 évben az ASP rendszerben valósult meg, amely bővebb információt ad az intézmény gazdálkodásáról.

Az intézmény az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) kormányrendelet alapján végezte a számviteli feladatot, a hivatkozott kormányrendelet alkalmazásával létrejött egy többszörös munkaigényű, az állami funkcióknak megfelelő, rovatokon történő elszámolást tartalmazó könyvelési rendszer, valamint az eredmény szemléletben készülő ún. pénzügyi könyvelési rendszer.

A főkönyvi könyveléshez kapcsolódó analitikus nyilvántartás rendszere megfelel az elvárásoknak. Az analitikus nyilvántartások adatai a főkönyvi könyvelés adataival egyezőek, a rendszeres egyeztetés megtörténik.
Megállapítható, hogy a gazdasági műveletekről, eseményekről alakilag és tartalmilag megfelelő bizonylatokat állítanak ki. A gazdasági műveleteket a könyvviteli nyilvántartásokban szabályszerűen rögzítik.

Hiányosságként állapítottam meg azt, hogy a bizonylatoknál a szakmai teljesítésigazolás nem volt megfelelő, vagy egyáltalán nem is szerepelt.
A szakmai teljesítés igazolása a kiadás utalványozása előtt történik. Az Ávr. 57.§ (1) bekezdésében meghatározottak szerint a szakmai teljesítés igazolása során okmányok alapján kell ellenőrizni, szakmailag igazolni kell a kiadások teljesítésének jogosságát, összegszerűségét.
A bizonylatok ellenőrzése során megállapításra került, hogy az intézmény vásárolt ***védőruhákat,*** amelyeket azoknak a munkavállalóknak adtak ki használatra, akik olyan munkakört látnak el, ahol a külön jogszabály ennek használatát kötelezően előírja.

A **ruházat értelemszerű elhasználódása** miatt a munkaruha-juttatást az intézménynek a kihordási időhöz célszerű meghatározni. Ez a védőruhák funkciójának biztosítása érdekében kötelező. Ezzel összefüggő kérdés, hogy ha a dolgozó munkaviszonya megszűnik, a kihordási idő kitöltése nélkül megtarthatja e a munkaruhát.

Adófizetési kötelezettség abban az esetben keletkezik, ha annak ellenére, hogy munkaszerződés, belső szabályzat a munkaviszony megszűnése esetére előírja a ruha beszerzési árának a kihordási idő hátralévő része arányában történő megtérítését, és a munkáltató attól eltekint. Ekkor az elengedett követelés munkaviszonyból származó jövedelemként adóköteles. Az intézmény a vizsgált időszakban csak védőruhát juttatott a jogszabályi előírásoknak megfelelő munkakörökben.

A dolgozóknak jutatott munkaruhákról analitikus nyilvántartást vezetnek, javasolom a nyilvántartásba bejegyezni a kihordási időt is.

e) <u>A vagyonvédelem ellenőrzése</u>

A vizsgált időszakban az intézmény épületeibe betörés nem történt. Az elmúlt évek során az intézmény részéről a vagyonvédelem érdekében megtett intézkedések eredményesek voltak. Az intézmény riasztóberendezéssel védett.

Összességében megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az intézmény költségvetése, működőképessége biztosított volt, annak ellenére, hogy a rezsiköltségek nagymértékben megemelkedtek, valamint 2022 és 2023 évben a NEAK támogatás is csökkent. Sajnos emiatt az Önkormányzatnak jelentős pluszforrást kellett biztosítani a működőképesség fenntartása érdekében.

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsődénél megtartott átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzés

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása volt, hogy

- az intézmény szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak, valamint az alapító okiratnak;
- a gazdálkodás törvényességét, szabályszerűségét biztosították-e a tervezés, a költségvetés végrehajtása, a vagyongazdálkodás során, a közbeszerzési eljárásokat szabályszerűen végezték-e;
- a számviteli nyilvántartások helyessége, a pénz-és értékkezelés rendje, a bizonylati rend és okmányfegyelem, az önkormányzati vagyon nyilvántartása, számbavétele megfelel-e az elvárásoknak;
- a feladatellátás szakmai céljaihoz a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan használják-e fel;
- az intézmény jóváhagyott létszám- és bérgazdálkodási mutatói hogyan alakultak;
- a gazdálkodás szabályszerűségét biztosító belső kontrollok lehetővé tették-e a szabálytalanságok, hiányosságok, gazdaságtalan megoldások időben történt feltárását, megelőzését (belső kontrollok, működésének és hatékonyságának elemzése);

- a korábbi ellenőrzések által feltárt hiányosságok megszüntetésére hozott intézkedések eredményesek voltak-e, a megállapítások kellőképpen hasznosultak-e.

Az intézmény működésének, feladatellátásának szabályozottsága, az ellátandó feladatoknak és az ehhez kapcsolódó mutatószámoknak az áttekintése

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás által alapított és felügyelt, önálló gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv. Alaptevékenysége bölcsődei és óvodai nevelés, ellátás és sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése, gyermekétkeztetés.
A Magyar Államkincstár által vezetett közhiteles nyilvántartásban a 347169 törzskönyvi számon szerepel a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde.
Az intézmény fenntartója a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás.
Az alapító Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa (a továbbiakban: Társulási Tanács) a 19/2024. (V. 16.) számú határozatával fogadta el az Alapító okirat tervezetét.
A rendelkezésemre átadott Alapító okirat tervezetében felsorolásra került a kormányzati funkció szerint az alaptevékenység.
A Társulási Tanács jóváhagyta az alapító okirat tervezetét, ami megfelel az Áht-ban és a végrehajtási rendeletben meghatározott jogszabályi követelményeknek, valamennyi tartalmi elemet magában foglalja.

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde a tevékenység jellege alapján közszolgáltató költségvetési szerv, a feladatellátás funkciója alapján önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. Működési területe Békés, Bölcsőde esetében Békés és Tarhos települések közigazgatási területe.

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Alapító okirata szerint, a férőhelyek száma összesen **534fő**, ebből óvodai férőhely **390 fő**, bölcsődei férőhely: **144 fő.**

A férőhelyek számát Tagóvodánként az alábbi táblázat mutatja: **(Gyermeklétszám -óvoda-2023.12.31)**

Óvoda	Férőhely	beíratott gyermekek száma	ebből nem SNI-s	SNI-s (2 fő)	SNI-s (3 fő)	Betöltött férőhelyek száma
Központi Óvoda	150	134	120	12	2	150
Bóbita Óvoda	125	114	104	8	2	126
Teleky utcai Óvoda	65	66	65	1	0	67
Korona Óvoda	50	50	50	0	0	50
összesen:	**390**	**364**	**339**	**21**	**4**	**393**

Gyermeklétszám -óvoda-2024.01.31

Óvoda	Férőhely	beíratott gyermekek száma	ebből nem SNI-s	SNI-s (2 fő)	SNI-s (3 fő)	Betöltött férőhelyek száma
Központi Óvoda	150	133	118	13	2	150
Bóbita Óvoda	125	113	103	8	2	125
Teleky utcai Óvoda	65	69	68	1	0	70
Korona Óvoda	50	50	50	0	0	50
összesen:	**390**	**365**	**339**	**22**	**4**	**395**

Gyermeklétszám-bölcsődékben-2024.01.31-én

Bölcsőde	Férőhely	beíratott gyermekek száma	ebből nem SNI-s	SNI-s (2 fő)	SNI-s (3 fő)	Betöltött férőhelyek száma
Földvár Bölcsőde	96	93	90	3	0	96
Gólyafészek Bölcsőde	48	47	46	1	0	48
összesen:	**144**	**140**	**136**	**4**	**0**	**144**

A férőhelyeket vizsgálva megállapítható, hogy a férőhely kapacitás teljes mértékben ki van használva, mind a Bölcsődékben, mind az Óvodákban.

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde 2022-2023 évben 4 tagóvodával működött, összesen 16 csoporttal. Az egy csoportra jutó gyermeklétszám 2023. évben 24,69 volt. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma 2023. évben 25, ebből 2 fős 21 fő, 3 fős 4 fő volt.

A Társulási Tanács a 12/2022. (IV. 26.) számú határozata szerint a Békés Csabai u. 30. szám alatti Tagóvoda feladatellátási helyet 2022. szeptember 1. napjával megszüntette, ugyanakkor a Baky u. 4. szám alatti Központi Óvoda férőhelyszámát 150 főre emelte.

A városban két Bölcsőde működik 96 és 48, összesen 144 férőhellyel. A Bölcsőde létszáma: 2024. január 31-ig összesen 144 fő volt, s a kihasználtság 100%.

A rendelkezésemre átadott SZMSZ tervezete az új 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról kiadott jogszabályok alapján készült el, az alapító okirattal harmonizálva, a költségvetési szervekre általánosan meghatározott jogszabályi követelményeknek megfelelően került megállapításra.

A Kistérségi Óvoda és Bölcsőde a többször módosított, nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján elkészítette az **éves munkatervet**. A tagóvodák külön-külön is elkészítették a nevelési évekre a munkaterveiket.
Az Intézmény valamennyi telephelyén az óvodai nevelés szervezeti, személyi és tárgyi feltételei biztosítottak.
A szakmai feladatokat a helyi nevelési programban foglaltak szerint látták el.
A jogszabályokban meghatározott szakmai és kisegítő személyi létszám teljes egészében betöltésre került. A szakmai feladatot ellátó személyek a szükséges végzettséggel, képesítéssel rendelkeznek.
Betöltetlen állások: 1 fő logopédusi állás üres, melyet vállalkozói szerződéssel töltenek be.
2022. évben a gyógypedagógus és a logopédus álláshelyeket utazó gyógypedagógusokkal, logopédussal (Megbízási díjas) töltötték be. 2023-tól a gyógypedagógus álláshelyet a fenntartó megszüntette, így az utazó gyógypedagógusok bérét a bérmegtakarításból fedezték, a logopédus álláshely továbbra is megbízási szerződéssel van betöltve.
A Gazdasági ügyrend tartalmazza az egyes munkakörökhöz kapcsolódó munkaköri leírásokat.
Az intézmény évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt elemi költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével.
Megállapítható, hogy az intézmény alapdokumentumai rendelkezésre állnak, tartalmukat, elfogadási idejüket tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.
A szabályzatok a törvényi előírásoknak megfelelőek.
A döntési és felelősségi körök rendszere megfelelő, kialakítása egyértelmű és jól átlátható, mind az intézményi SMSZ-ben, mind pedig a munkaköri leírásokban.
Aktualizálva, a 2024.01.01-től hatályos **Számviteli Politikában** rögzítésre került az általános költségek tevékenységekre történő felosztásának módja, a felosztáshoz alkalmazott mutatók, vetítési alapok. Az Áhsz. 46. § (3) bekezdése szerint a 6-7 számlaosztály vezetői információs igények kielégítésére, ezen belül elsősorban a szervezeti egységek elszámoltatására, a költséggazdálkodás, az önköltségszámítás sajátos rendszerének kialakítására használható.
A szabályzatban rögzítésre került, hogy az Intézmény nem alkalmazza a 6 Általános költségek számlaosztályt, ugyanakkor a szakfeladatokra elszámolt költségekről és eredményszemléletű bevételekről a 7-es számlaosztályt használják.

Az Intézmény működésének, feladatainak részletes szabályait a **Házirend** tartalmazza. A házirend jelenleg módosítás alatt van. Az intézmény átadta a módosított házirend tervezetét, ami az Alapító okirat bejegyzését követően az óvoda nevelőtestületének és a bölcsődei kisgyermek nevelő testületének, valamint az intézmény szülői szervezetének kell majd elfogadnia.

Az operatív gazdálkodási jogkörök gyakorlásának tekintetében megállapítható, hogy annak szabályozottsága teljes, a kötelezettségvállalási dokumentumok teljesek.
Az Intézmény **Adatvédelmi szabályzatában** leírtak betartásával megfelelő az adatok biztonságos kezelése, az adatok védelme.
A belső pénzügyi-gazdálkodási szabályzatok megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, összhangban vannak az intézmény gazdálkodási jogkörével és az egyéb dokumentumokkal, az intézmény igyekszik a szabályzatokat folyamatosan aktualizálni.
A pénztárosi felelősségi nyilatkozat a pénztárosi feladat, valamint pénzkezeléssel megbízott dolgozók munkaköri leírása mellékletében megtalálható.
Az intézménynél jelentkező túlmunka mértéke nagyon csekély, annak elszámolásához, számfejtéséhez alkalmazott intézményi gyakorlat megfelelő, a közalkalmazott jelenléti ívei, a túlmunka és az átfedési időre járó díj elszámolása áttekinthető, pontos és precíz, a kifizetések szabályosak.
A jelenléti íveket és a jelentés munkából való távolmaradásról nyomtatványt havonta egyeztetik, arról jegyzőkönyv készül, az adatszolgáltatási kötelezettséget az előírt határidőben a MÁK-nak továbbították.

Az SZMSZ mellékletében kidolgozásra került a hatályos iratkezelési szabályzat, ami a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény előírásainak megfelel.

1. A gazdálkodási tevékenység ellenőrzése

A Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde gazdaságvezetője a jogszabályi előírásoknak megfelelően minden évben elkészítette a költségvetés tervezetét. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható személyi változásokat, a működtetési, üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását, illetve a szükséges beruházási, felújítási feladatokat.

a) A költségvetés végrehajtásának a vizsgálata

Az intézmény bevételeinek alakulását forrásonként a vizsgált időszakban a következő táblázat mutatja:

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év		2023. év	
	összeg	megoszlás százaléka	összeg	megoszlás százaléka
Intézményi működési bevételek	5 416 062	0,79	5 346 827	0,68
Önkormányzati támogatás	670 355 060	98,23	781 742 842	98,97
Támogatásértékű bevételek	5 810 595	0,85	2 500 464	0,32
Előző évi pénzmaradvány	832 783	0,13	260 112	0,03
Összesen	**682 414 500**	**100**	**789 850 245**	**100**

Az intézmény költségvetésében meghatározó forrás az önkormányzati támogatás, amely az összes forrás 98,23%-át, illetve 98,97%-át tette ki a vizsgált időszakban. Az önkormányzati támogatás részaránya tekintetében az előző évekhez képest kismértékű emelkedés volt, ami az inflációs hatás következménye.

A módosított előirányzathoz képest 100%-ban, illetve 2023. évben is 100%-ban teljesült az éves bevétel összege, ami elsősorban a normatív bértámogatásnak, az áfa visszatérítés eredeti tervhez képest magasabb összegű teljesítésének, az óvodaműködési támogatás emelkedésének valamint az önkormányzati támogatás emelkedésének tudható be.

A kiadások alakulását a vizsgált időszakban a következő táblázat szemlélteti:

adatok Ft-ban

Megnevezés	2022. év		2023. év	
	összeg	megoszlás százaléka	összeg	megoszlás százaléka
Személyi juttatások	515 005 553	75,5	569 706 949	72,23
Munkaadókat terhelő járulékok	78 338 047	11,48	86 098 831	10,92
Dologi és egyéb folyó kiadások	87 891 403	12,88	126 825 125	16,08
Felhalmozási kiadások	919 385	0,14	6 028 674	0,77
Összesen	**682 154 388**	**100**	**788 659 579**	**100**

A személyi jellegű kiadások és járulékaik meghatározó hányadot képviselnek az intézmény kiadásain belül (69,41%, illetve 68,52%).

A költségvetési gazdálkodás a költségvetésben jóváhagyott előirányzatok felhasználásának a szabályait, a kötelezettségvállalás, pénzügyi ellenjegyzés, teljesítésigazolás, érvényesítés, utalványozás rendjéről szóló kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés, érvényesítés utalványozás rendjét szabályozza. A szabályzatban foglaltak szerint az Intézmény vezetője, illetve az általa írásban meghatalmazott személy rendelkezik, a kötelezettségvállalást megelőző pénzügyi ellenjegyzést az Intézménynek a feladattal megbízott alkalmazottai végzik.

A fenntartó önkormányzat pályázati forrásból folyamatosan végzi az intézmények energetikai korszerűsítését (hőszigetelés, kazáncsere, napelemek), aminek a hatása már látható, bár csökkent az Óvoda fenntartásában lévő épületek száma is (2022. szeptember 1-től a Tarhosi Tagóvoda átkerült egyházi fenntartásába, a Csabai úti Tagóvoda pedig beköltözött a Központi Óvodába, ezért ettől az időponttól újabb 2 ingatlannal kevesebb lett). Az energiaválság miatt több takarékossági intézkedést tettek a költségek csökkentésére (pl. télen a tornaszobákat nem használták).
A gázszolgáltatásnál 2023. október 1-től kereskedő váltás történt, a gázórák átírását a szolgáltató a mai napig nem tette meg, így a 2023-as gázenergia teljesítésből hiányzik 3 téli hónap fogyasztása.
Azóta a gázóra átírása, leolvasása megtörtént, még a nyár folyamán. Jelentős összeget kellett fizetni, amelyet a pénzmaradvány összege nem fedezett.

b) <u>A munkaerő- és munkabér gazdálkodás ellenőrzése</u>

Az intézmény alkalmazotti létszámának alakulása a 2022 – 2023. években.

Meg-nevezés	Eredeti terv			Módosított terv			Tény		
	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Összesen	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Összesen	Fő-fogl.	Rész-fogl.	Összesen
2022. év	121	0	121	114 *	0	114	114	0	114
2023. év	108	0	108	106 **	0	106	106	0	106

*** 2022.szeptember 01-től ** 2023.12.31-re*** 2022-ben a gyógypedagógus és a logopédus álláshelyek utazó gyógypedagógusokkal, logopédussal (Megbízási díjak) voltak betöltve. 2023-tól a gyógypedagógus álláshelyet a fenntartó megszüntette, így az utazó gyógypedagógusok bérét a bérmegtakarításukból fedezték, a logopédus álláshely továbbra is Megbízási szerződéssel van betöltve.**

A személyi jellegű kiadások teljesítése a vizsgált években az alábbiak szerint alakult:

adatok Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	
			összege	százaléka
2022. év	521 108 126	515 005 553*	515 005 553	100
2023. év	560 066 759	569 706 949**	569 706 949	100

* A Módosított előirányzatnak a szociális ágazati pótlékok utólagos megtérítése miatt emelkedni kellett volna, azonban a Csabai úti Tagóvoda átszervezése és a Tarhosi Tagóvodása átadása miatt a létszámcsökkentéssel járó bér elvonásra került, ezért kevesebb a Módosított előirányzat az Eredeti előirányzatnál. ** A Módosított előirányzat a szociális ágazati pótlékok utólagos megtérítése miatt magasabb, mint az Eredeti előirányzat. A

szociális ágazati pótlékokat a költségvetésbe nem lehet betervezni, mivel azokat a MÁK a bérjegyzéken található tényleges összegek alapján minden hónapban utólag megtéríti.

A befektetett eszközök állománya 2023. évben 4 601 501 forinttal nőtt az előző évhez képest. A növekedés a tárgyi eszközök beszerzése, a csökkenés értékcsökkenési leírások, telek értékesítés miatt történt. A legtöbb vásárolt gép, berendezés beszerzési értéke nettó 200 000 forint alatt volt 2023-ban, ezért ezek azonnal leíródtak, azonban voltak olyan tárgyi eszközök (gázkazán, klímák), melyek nem íródtak le azonnal, ezáltal a vagyon növekedett. Az eszközök értéke összességében nőtt.
Az intézmény által használt ingatlanok önkormányzati tulajdonban vannak, ugyanakkor az intézmény könyveiben kerültek kimutatásra, az értékcsökkenést is itt számolják el, azonban a pályázatok útján megvalósult felújítások, értéknövelő beruházások az önkormányzatnál vannak elszámolva, azok értékcsökkenését is ott számolják el.

Az Áhsz. 10. § (2) bekezdése alapján az éves költségvetési beszámoló mérlegében a költségvetési szerv a saját tulajdonában álló, pénzügyi lízing keretében átvett és vagyonkezelésbe kapott nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket, forgóeszközöket, valamint a beruházások és felújítások értékét mutathatja ki.

Ezt a rendezetlen viszonyt mielőbb rendezni szükséges.

Az Óvoda költségvetése a vizsgált időszakban a működőképességet biztosította.

Nemzetiségi Önkormányzatok

- **Békési Német Nemzetiségi Önkormányzatnál végzett átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzésről**

A 2019. október 13-i választást követően 2019. október 24-én alakult meg a Békési Német Nemzetiségi Önkormányzat. A Békési Német Nemzetiségi Önkormányzat a jelenleg érvényben lévő Szervezeti és Működési Szabályzatát az 5/2020. (I. 29.) BNNÖ számú határozatával fogadta el. Az SZMSZ rendelkezése szerint a nemzetiségi önkormányzat költségvetésére gazdálkodásra vonatkozóan megállapodást köt a települési önkormányzattal. Az együttműködési megállapodást a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény rendelkezései szerint felül kell vizsgálni. Ennek a kötelezettségének a Békési Német Nemzetiségi Önkormányzat eleget tett, az együttműködési megállapodás felülvizsgálata minden évben megtörtént. A nemzetiségi önkormányzat gazdálkodási feladatait a Békés Város Polgármesteri Hivatala Pénzügyi Osztálya látja el.
Az együttműködési megállapodást Békés Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 17/2022. (I. 27.) számú határozatával, míg a Békési Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete az 5/2022. (II. 01.) BNNÖ határozatával hagyta jóvá.

Az együttműködési megállapodásban rögzítésre került, hogy a gazdálkodó szerv elvégzi a saját bevételek, az államtól érkező finanszírozási bevételek és kiadások könyvelését, a kapcsolódó analitikák vezetését, a gazdálkodásról legalább negyedévente elkészíti a főkönyvi kivonatot és a pénzforgalmi jelentést.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodásának a végrehajtásával kapcsolatos helyettesítési rendet és felelősségi szabályokat a Polgármesteri Hivatal SZMSZ-ében rögzítették, az SZMSZ-t Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 213/2021. (VI. 25.) számú határozatával fogadta el.

A Békés Város Jegyzője által jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv hatálya kiterjed a nemzetiségi önkormányzatokra is.
A gazdálkodási feladatok végrehajtását ellátó Polgármesteri Hivatal a Számviteli törvény által előírt számviteli szabályzatokkal a Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodási feladataira kiterjedő hatállyal rendelkezett.

A Békési Német Nemzetiségi Önkormányzatnak a pénzgazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés hatásköri rendjéről szóló szabályzata 2023. március 31-én módosításra került, miután személyi változások történtek, amely érintette a pénzgazdálkodással kapcsolatos hatásköröket is.
A Gazdálkodási szabályzat mellékletében gazdálkodási jogkört gyakorlókról ***nem vezettek nyilvántartást,*** amelynek tartalmaznia kell a kijelölés/ felhatalmazás kezdetének és végének időpontját, a jogkörgyakorlásra jogosító írásos dokumentum számát. Sajnos a korábbi időszakra vonatkozóan az aláírás mintát nem őrizték meg. (Áht. 36. §, Ávr. 52. § (1), (6)-(9))

Felhívtam a figyelmet a nyilvántartás vezetésére a gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosult személyekről és arra, hogy az aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás feleljen meg az Ávr. 60. § (3) bekezdés előírásának. A Német Önkormányzat Elnöke intézkedjen a kötelezettségvállalások nyilvántartásának vezetéséről a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A Polgármesteri Hivatal belső szabályzatának megismerése a Német Nemzetiségi Önkormányzat részéről nincs dokumentálva, annak ellenére, hogy ezt már a korábbi belső ellenőrzési jelentés is hiányosságként állapította meg. A szabályzatok megismertetését aláírással kell dokumentálni. Javaslat: az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a Nemzetiségi Önkormányzat névsorát, tisztségét is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell.

Jelen ellenőrzésünket megelőzően 2018. évben volt belső ellenőrzés a Német Nemzetiségi Önkormányzatnál. Az abban megfogalmazott hiányosságokat pótolták, illetve a napi működésük során igyekeztek a belső ellenőrzés által tett javaslatokat betartani. pl. a teljesítés megtörténtét más dokumentummal is alátámasztják. (meghívó stb.)
A kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét, az Ávr. előírásai ellenére a dokumentumok szinte mindegyikéről hiányoznak az aláírások, Pl.: Kötelezettségvállaló, Pénztárellenőr, utalványozó, ellenőrző, érvényesítő, könyvelő, mind a 2022., de 2023. évben **is.**

A Német Nemzetiségi Önkormányzat évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható működtetési, üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását.
Békés Vármegye Német Nemzetiségi Önkormányzata 2022. évben 375 465 forint, 2023. évben pedig 275 000 Ft működés célú egyéb támogatást adott a Békési Német Nemzetiségi Önkormányzatnak. A települési önkormányzat a vizsgált két évben nem nyújtott támogatást.
A személyi juttatás 2022. évben 752 750 Ft, 2023. évben 491 244 Ft volt, amely reprezentációs kiadások miatt keletkeztek (20 éves Nemzetiségi Nap, Madzagfalvi napok, Anyanyelvi konferencia, Német délután, Márton nap, Mikulás csomag, Szeretet vendégség). A munkaadót terhelő járulékok összege 2022. évben 0 Ft, 2023. évben pedig 260 000 Ft-ot tett ki.
A Felhalmozás célú kiadás terhére 2022. évben mindössze egy kávéfőző vásárlás történt 21999 Ft értékben. 2023. évben nem mutattak ki felhalmozási kiadást.
A vizsgált években a beszerzett eszközök, kisértékű tárgyi eszközök voltak, amelyeknek a nyilvántartásba vétele megtörtént.
A Polgármesteri Hivatal leltározási szabályzatának hatályát ki kell terjeszteni a Nemzetiségi Önkormányzatokra is.
Szükséges a belső szabályzatban rögzíteni azt, hogy a kisértékű eszköz raktározása hogyan, miként történik, a belső szabályzatban arra is ki kell térni, hogy a személyes használatra kiadott eszközök esetében mi az eljárási szabály.

Az eszközök leltározása nem volt teljesen szabályszerű, miután csak egy eszközlista van, ami a főkönyvi könyveléssel azonos, azonban, hogy az abban felsorolt eszköz hol található, az nincs megjelölve a listán.
A számviteli törvény előírja, hogy „a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak kell lenniük". A beszámolóban foglalt tételeknek leltárral való alátámasztása az egyik garancia arra, hogy a mérlegben kimutatott eszközök és források a valóságban is léteznek.
A Német Nemzetiségi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban alkalmazottat nem foglalkoztattak. Az önkormányzat választott tisztségviselői, tagjai tiszteletdíjban nem részesültek, csak utazási költségtérítést vettek igénybe.
A számviteli nyilvántartások helyességének és a gazdálkodás szabályszerűségének az ellenőrzése.
A korábbi ellenőrzésnél tett megállapításokat megfontolva javulás van a teljesítésigazolásánál. Általában valamilyen dokumentummal igazolásra került a gazdasági esemény megtörténtének igazolása. Azonban még mindig előfordult egyes gazdasági eseményeknél (pl: Oktoberfest, Óév búcsúztató, stb.), amelyek rendezéséhez reprezentációs költségeket számolnak el, hogy nincs kellően alátámasztva, szükséges a számlán feltüntetett gazdasági esemény megtörténtét alátámasztani valamilyen dokumentummal, például: meghívó, fénykép, plakát újságcikk, stb.
Összefoglalóan megállapítható, hogy a BNNÖ gazdálkodásának szabályozottsága megfelelőnek minősíthető. Az operatív gazdálkodás szabályszerűsége, a bizonylati rend és okmányfegyelem is kielégítő.

- **<u>Békési Román Nemzetiségi Önkormányzatnál megtartandó átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzéséhez</u>**

A 2019. október 13-i választást követően 2019. október 25-én alakult meg a Békési Román Nemzetiségi Önkormányzat. A Békési Román Nemzetiségi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát az 5/2020 (I.27) BRNÖ határozatával fogadta el. Az SZMSZ rendelkezése szerint a nemzetiségi önkormányzat költségvetésére, gazdálkodásra vonatkozóan megállapodást köt a települési önkormányzattal. Az együttműködési megállapodás felülvizsgálata minden évben megtörtént.
A kisebbségi önkormányzat gazdálkodási feladatait Békés Város Polgármesteri Hivatala Pénzügyi Osztálya látja el. A jelenleg hatályban lévő együttműködési megállapodást Békés Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 17/2022. (I. 27.) számú határozatával, míg a Békési Román Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete az 5/2022. (II. 02.) BRNÖ határozatával hagyta jóvá.

Az együttműködési megállapodásban rögzítésre került, hogy a gazdálkodó szerv elvégzi a saját bevételek, az államtól érkező finanszírozási bevételek és kiadások könyvelését, a kapcsolódó analitikák vezetését, a gazdálkodásról legalább negyedévente elkészíti a főkönyvi kivonatot és a pénzforgalmi jelentést.

A gazdálkodási feladatok végrehajtását ellátó Polgármesteri Hivatal a Számviteli törvény által előírt számviteli szabályzatokkal a Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodási feladataira kiterjedő hatállyal rendelkezett.
A Békési Román Nemzetiségi Önkormányzatnak a pénzgazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés hatásköri rendjéről szóló szabályzata 2023. március 31-én módosításra került, miután a Békés Város Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztályán személyi változások történtek, amely érintette a pénzgazdálkodással kapcsolatos hatásköröket is.
A Gazdálkodási szabályzat mellékletében gazdálkodási jogkört gyakorlókról ***nem vezettek nyilvántartást,*** amelynek tartalmaznia kell a kijelölés/ felhatalmazás kezdetének és végének időpontját, a jogkörgyakorlásra jogosító írásos dokumentum számát. Sajnos a korábbi időszakra vonatkozóan az aláírás mintát nem őrizték meg. (Áht. 36. §, Ávr. 52. § (1), (6)-(9))

Felhívtam a figyelmet a nyilvántartás vezetésére a gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosult személyekről és arra, hogy az aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás feleljen meg az Ávr. 60. § (3)

bekezdés előírásának. A Román Önkormányzat Elnöke intézkedjen a kötelezettségvállalások nyilvántartásának vezetéséről a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A Polgármesteri Hivatal belső szabályzatának megismerése a Román Nemzetiségi Önkormányzat részéről nincs dokumentálva, annak ellenére, hogy ezt már a korábbi belső ellenőrzési jelentés is hiányosságként állapította meg. A szabályzatok megismertetését aláírással kell dokumentálni. Javaslat: az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a Nemzetiségi Önkormányzat névsorát, tisztségét is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell.

A kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét, az Ávr. előírásai ellenére a dokumentumok szinte mindegyikéről hiányoznak az aláírások, Pl.: Kötelezettségvállaló, Pénztárellenőr, utalványozó, ellenőrző, érvényesítő, könyvelő, mind a 2022., de 2023. évben is. Előfordult az is, hogy olyan személy írta alá az utalványrendeletet érvényesítőként, aki szabályzatban nem szerepel.

A Nemzetiségi Önkormányzat 2022-2023. évi költségvetésének és zárszámadásának tartalma, jóváhagyása, valamint a kincstári adatszolgáltatás megfelelt a jogszabályi előírásoknak.
A Román Nemzetiségi Önkormányzat évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható működtetési, üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását.
Az Önkormányzat teljesített bevétele 2022. évben 1 727 827 Ft, 2023. évben 1 947 694 Ft volt, melyből meghatározott hányadot képviselt a központi költségvetés támogatása.
Települési önkormányzati támogatásban nem részesültek.
A Román Önkormányzat teljesített kiadási összege a 2022. évben 1 412 733 Ft, amelyből a személyi jellegű kiadás 187 747 Ft, ami teljes egészében reprezentációs kiadás, a munkaadókat terhelő járulékok összege 5000 forint, illetve 2023. évben 56 000 forint a reprezentációs kiadások közterhei.
A Román Nemzetiségi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban alkalmazottat nem foglalkoztattak. Az önkormányzat választott tisztségviselői, tagjai tiszteletdíjban nem részesültek, csak utazási költségtérítést vettek igénybe.
A pénztár- és készpénzkezelésére vonatkozó előírásokat betartják, a szabályozás megtörtént. A bizonylati rend és okmány fegyelem betartását a 2022-2023. évi bizonylatok szúrópróbaszerű ellenőrzésével vizsgáltam.
A RNÖK a könyveiben olyan eszközök vásárlásáról és anyagvásárlásáról szóló számlákat számolt el, amelyek nem a Román Önkormányzat tevékenységével függnek össze. Ezek az eszközök és anyagok a román temető fenntartásához szükségesek. Békési Román Nemzetiségi Önkormányzat 2020. július 31-én együttműködési szerződést kötött a Magyarországi Román Ortodox Püspökséggel. A felek kiemelkedő figyelmet szentelnek a Békés Város határában lévő ortodox temetőnek. A felek azt is kijelentették, hogy a megállapodás pénzügyi kötelezettséget nem jelent. Amennyiben az együttműködés során anyagi fedezet biztosítása válik szükségessé, arról a felek külön megállapodás keretében rendelkeznek.
Az Önkormányzat mindenkor határozatokban rendelkezett a temető támogatás összegéről. Azonban nem a támogatás összege került elszámolásra, hanem a temető fenntartásával kapcsolatos egyéb költségek értéke. Tehát a bevételek között nem mutatták ki a támogatási összeget, csak a kiadások vannak elszámolva.
A Román Nemzetiségi Önkormányzat 2022. évi egyszerűsített mérlegének főösszege 1 050 091 Ft, amely eszköz oldalon befektetett eszközök állományából (734 997 Ft), valamint pénzeszközből (315 094 Ft) áll. Az eszközök forrását a saját tőke (1 050 091 Ft) adja.

A Nemzetiségi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban eszközök leltározása megtörtént.
Hiányosságként állapítottam meg, hogy a 2022. november 5-én kelt Selejtezési Bizottság jegyzőkönyvéről az aláírások hiányoznak, csupán csak a jegyző aláírása szerepel. Azonban nincs felsorolva, mely eszközök selejtezését javasolja a selejtezési bizottság.

A selejtezési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a selejtezett eszköz megnevezését, azonosítási adatait, a nyilvántartással (analitikával) egyeztetett mennyiségi és értékadatait. Rögzíteni kell a selejtezés helyét, okát, és a selejtezésben részt vevők nevét, aláírását (ki az, aki elrendelte a selejtezést, ki végezte a folyamatot, ki hagyta jóvá), a döntést a további hasznosításról. Az okot ki kell fejteni, miért vált feleslegessé az adott eszköz.

Általánosságban elmondható, hogy a kifizetési kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés aláírása szinte minden bizonylat esetében hiányzik, vagy előfordult, hogy az érvényesítő aláírása nem szabályos, mert nem szabályzatban megjelölt személy írta alá. Tehát kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét.

Összefoglalóan megállapítható, hogy az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága megfelelőnek minősíthető. Az operatív gazdálkodás szabályszerűsége, a bizonylati rend és okmányfegyelem is kielégítő.

- **<u>Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzatnál megtartott átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzésről</u>**

A 2019. október 13-i választást követően 2019. október 24-én alakult meg a Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzat. ***A Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzat a Szervezeti és Működési Szabályzatát az Önkormányzat Képviselő-testülete az 5/2020. (I. 30.) BRNÖNK határozatával fogadta el.*** Az SZMSZ rendelkezése szerint a nemzetiségi önkormányzat költségvetésére, gazdálkodására vonatkozóan megállapodást köt a települési önkormányzattal. Megállapítottam, hogy az együttműködési megállapodás felülvizsgálata évente megtörtént. A kisebbségi önkormányzat gazdálkodási feladatait Békés Város Polgármesteri Hivatala Pénzügyi Osztálya látja el. Az együttműködési megállapodást Békés Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 17/2022. (II. 27.) számú határozatával, míg a Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete az 5/2022. (I. 31.) BRNÖNK határozatával hagyta jóvá. Az együttműködési megállapodásban rögzítésre került, hogy a gazdálkodó szerv elvégzi a saját bevételek, az államtól érkező finanszírozási bevételek és kiadások könyvelését, a kapcsolódó analitikák vezetését, a gazdálkodásról legalább negyedévente elkészíti a főkönyvi kivonatot és a pénzforgalmi jelentést.

A Polgármesteri Hivatal belső szabályzatának megismerése a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részéről nincs dokumentálva, annak ellenére, hogy ezt már a korábbi belső ellenőrzési jelentés is hiányosságként állapította meg. A szabályzatok megismertetését aláírással kell dokumentálni. <u>Javaslat:</u> az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a Nemzetiségi Önkormányzat névsorát, tisztségét is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell

A kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét, az Ávr. előírásai ellenére a dokumentumok szinte mindegyikéről hiányoznak az aláírások, Pl. Pénztárellenőr, utalványozó, ellenőrző, érvényesítő, könyvelő, mind a 2022., de 2023. évben **is.**
A Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak a vizsgált időszakban a nyilvántartásaiban nem szerepel tárgyi eszköz.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható működtetési, üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását. Az Önkormányzat teljesített bevétele 2022. évben 2 223 880 forint, 2023. évben 1 837 989 forint volt, melyből meghatározó hányadot képviselt a központi költségvetés támogatása (80,44 - 93,83% között szóródott). A teljesített kiadás összege 2 110 641 Ft, illetve 1 743 553 Ft összegben, 94,91 %-a, 2023. évben 95,02 %-a

teljesült. A személyi jellegű kiadás a vizsgált két évben: 2022. évben 24 492 Ft, míg 2023. évben mindössze 32 492 Ft volt, amely a kifizetett saját gépkocsi használat miatti községtérítéséből adódik.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban alkalmazottat nem foglalkoztattak. Az önkormányzat választott tisztségviselői, tagjai tiszteletdíjban nem részesültek, csak utazási költségtérítést vettek fel.

Az ellenőrzött dokumentumok többségénél a teljesítés igazolás aláírása hiányzik. Az sincs bizonyítottan alátámasztva, hogy vásárolt termék felhasználása a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által megtartott eseményen került felhasználásra, így pl. ásványvíz, üdítő stb.

A bizonylatok között sorozatosan előfordul virág-koszorúvásárlási számla, ami mögött nincs igazolva, hogy milyen alkalomra, hova készült. A dátumok szerint nem minden esetben köthető valamilyen ünnephez (pl. márc. 15.). A Roma Nemzetiségi Önkormányzat belső szabályzattal nem rendelkezik arról, hogy mikor és kinek a temetésére készíttethetnek koszorút. (Pl. a közösségért sokat tett személy temetésére stb.)

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat megállapodást kötött a gyomai Roma Polgári Szövetséggel a rendezvények lebonyolítására, azonban semmilyen más dokumentum nincs mögötte, amely bizonyítaná a rendezvény megtörténtét, az sem derül ki, hogy ezek a rendezvények milyen rendezvények voltak, nyílt vagy zártkörű rendezvény, s hányan vettek azokon részt, illetve azok, akik megjelentek, meghívottak voltak-e, vagy a hirdetés útján vettek részt a rendezvényeken.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben meghatározott alapelveknek a 15. § (3) bekezdése szerint az éves költségvetési **beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük**

A belső kontroll gyakorlása nem volt megfelelő, az érvényesítő, pénzügyi ellenjegyző, utalványozó aláírása hiányzik a dokumentumokról.

A vizsgált időszakban magánszemélynek saját gépkocsi használat után költségtérítést fizettek ki. Az elszámolás mögött nincs mellékelve a forgalmi engedély másolata. A saját gépkocsi használata utáni költség elszámolásánál a magánszemélynek igazolnia kell a gépkocsi tulajdonjogát, ezt a gépjármű forgalmi engedély másolata igazolja.

Az ellenőrzés megállapításai alapján az alábbi intézkedések megtételét javasoltam:

- A belső szabályzatok megismertetését aláírásokkal dokumentálni kell.
- Az operatív gazdálkodási jogkörökön belül kulcsszerepet betöltő teljesítményigazolás és érvényesítés kontrollok működtetésére a jelen vizsgálatkor nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ezek működtetésére tegyenek intézkedést.
- A teljesítésigazolást az Ávr. előírásának megfelelően kell végezni, a kifizetések során érvényesíteni kell az összeférhetetlenségi előírásokat.
- A Gazdálkodási szabályzat mellékletében gazdálkodási jogkört gyakorlókról nyilvántartást kell vezetni, amelynek tartalmaznia kell a kijelölés/ felhatalmazás kezdetének és végének időpontját, a jogkörgyakorlásra jogosító írásos dokumentum számát. Sajnos a korábbi időszakra vonatkozóan az aláírás mintát nem őrizték meg. (Áht. 36. §, Ávr. 52. § (1), (6)-(9))
- Az Önkormányzatnak **a beszerzések vonatkozásában kellő gondossággal kell figyelnie az átláthatósági eljárás minden elemének dokumentálására**, különösen az árajánlatok bekérését és azok értékelését illetően– és az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvére.
- Az ellenőrzés javasolja, az Önkormányzat valósítsa meg a takarékosabb gazdálkodást, nagyobb gondossággal kell a szolgáltatókat kiválasztani, a nagyobb összegű szolgáltatásoknál a figyelni kell a piaci semlegesség megvalósítására, ezért minden esetben kérni kell referenciát, és több vállalkozástól árajánlatot, amelyből a legkedvezőbbet kell kiválasztani. Fontos a jogszabály pontos betartása.
- **Törekedni kell arra, hogy az Önkormányzat szabályozottsága a működés minden területére kiterjedjen, a jogszabályoknak megfelelően megbízható és hiteles nyilvántartásokat vezessenek.**

- **Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatnál megtartott átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzéséről**

A 2019. október 13-i választást követően 2019. október 25-én alakult meg a Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat. A Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát az 5/2020. (I. 29.) BSZNÖ számú határozatával fogadta el. Az SZMSZ rendelkezése szerint a nemzetiségi önkormányzat költségvetésére gazdálkodásra vonatkozóan megállapodást köt a települési önkormányzattal. Az együttműködési megállapodást a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően felül kell vizsgálni. Ennek a kötelezettségének a Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat eleget tett, minden évben az együttműködési megállapodás felülvizsgálata megtörtént. A nemzetiségi önkormányzat gazdálkodási feladatait Békés Város Polgármesteri Hivatala Pénzügyi Osztálya látja el. A jelenleg hatályban lévő együttműködési megállapodást Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 17/2022. (I. 27.) számú határozatával, míg a Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a 7/2023. (II. 06.) BSZNÖ határozatával hagyta jóvá.

A Békési Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatának a pénzgazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés hatásköri rendjéről szóló szabályzata 2023. március 31-én módosításra került, miután a Békés Város Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztályán személyi változások történtek, amely érintette a pénzgazdálkodással kapcsolatos hatásköröket is.

A Polgármesteri Hivatal belső szabályzatának megismerése a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat részéről nincs dokumentálva, annak ellenére, hogy ezt már a korábbi belső ellenőrzési jelentés is hiányosságként állapította meg. A szabályzatok megismertetését aláírással kell dokumentálni. Javaslat: az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a Nemzetiségi Önkormányzat névsorát, tisztségét is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell.

A kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét, az Ávr. előírásai ellenére a dokumentumok szinte mindegyikéről hiányoznak az aláírások, Pl.: Kötelezettségvállaló, Pénztárellenőr, utalványozó, ellenőrző, érvényesítő, könyvelő, mind 2022., de 2023. évben **is.** ***Előfordult némely bizonylaton, hogy olyan személy írta alá az utalványrendeletet érvényesítőként, aki szabályzatban nem szerepel.***

A Nemzetiségi Önkormányzat 2022-2023. évi költségvetésének és zárszámadásának tartalma, jóváhagyása, valamint a kincstári adatszolgáltatás megfelelt a jogszabályi előírásoknak.
A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat évente elkészítette az államháztartási törvényben előírt költségvetését, összhangban az önkormányzat költségvetési rendeletével. A tervezés során figyelembe vették az időszakban várható működtetési üzemeltetési feladatokhoz kapcsolódó költségek várható alakulását.
Az Önkormányzat teljesített bevétele 2022. évben összesen 3 607 090 Ft, illetve 2 708 972 Ft volt, melyből meghatározó hányadot képviselt a központi költségvetés támogatása.
A Szlovák Önkormányzat a 2023. évi teljesített kiadása 2 564 020 Ft volt, amely a módosított előirányzat 93,94%-át tett ki. A személyi juttatás 2022. évben 526 904 Ft, míg 2023. évben 616 025 Ft volt, amely teljes egészében reprezentációs kiadás. A munkaadót terhelő járulékok összege 36 000 Ft, illetve 247 000 Ft-ot tett ki. A személyi juttatás teljes egészében utazási költségtérítés, reprezentációs kiadások a munkaadót terhelő járulékok összege 247 000 Ft volt.
A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatnál a vizsgált időszakban alkalmazottat nem foglalkoztattak. Az önkormányzat választott tisztségviselői, tagjai tiszteletdíjban nem részesültek, csak utazási költségtérítést vettek igénybe.
A pénztár- és készpénzkezelésére vonatkozó előírásokat betartják, a szabályozás megtörtént. A kiadások között elszámolt tételek mindegyike nem teljeskörűen van alátámasztva, hogy az az Önkormányzat érdekében

felmerült költség. ***Javasolja az ellenőrzés, hogy a gazdasági esemény megtörténtét szükséges alátámasztani valamilyen más dokumentummal is, például: meghívó, fénykép, plakát újságcikk stb. személyszállítás, étkezés, rendezvényszervezéshez a résztvevői listát is mellékelni szükséges.***
Általánosságban elmondható, hogy a kifizetés a kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés aláírása szinte minden bizonylat esetben hiányzik, vagy előfordult, hogy az érvényesítő aláírása nem szabályos, mert nem szabályzatban megjelölt személy írta alá. A kulcskontrollok működtetése nem biztosította a kifizetések szabályszerűségét.
A Nemzetiségi Önkormányzat 2022. évi és 2023. évi mérlegében tárgyi eszközt nem mutatott ki. A vásárolt eszközök mind kis értékű eszközök voltak, amelyeket egy összegben a beszerzés évében elszámoltak.
Hiányosságként állapítottam meg, hogy 2022. november 5-én kelt Selejtezési Bizottság jegyzőkönyvéről az aláírások hiányoznak, csak a Jegyző aláírása szerepel. Azonban nincs felsorolva, mely eszközök selejtezését javasolja a selejtezési Bizottság.
A selejtezési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a selejtezett eszköz megnevezését, azonosítási adatait, a nyilvántartással (analitikával) egyeztetett mennyiségi és értékadatait. Rögzíteni kell a selejtezés helyét, okát, és a selejtezésben részt vevők nevét, aláírását (ki az, aki elrendelte a selejtezést, ki végezte a folyamatot, ki hagyta jóvá), a döntést a további hasznosításról. Az okot ki kell fejteni, miért vált feleslegessé az adott eszköz.
Összefoglalóan megállapítható, hogy a BSZNÖ önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága megfelelőnek minősíthető. Az operatív gazdálkodás szabályszerűsége, a bizonylati rend és okmányfegyelem is kielégítő.
Törekedni kell arra, hogy az Önkormányzat szabályozottsága a működés minden területére kiterjedjen, a jogszabályoknak megfelelően megbízható és hiteles nyilvántartásokat vezessenek.

Békési Turisztikai és Szolgáltató Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása volt, hogy
- az intézmény szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak;
- a független könyvvizsgáló év közbeni vizsgálatai alapján feltárt hiányosságok kiküszöbölése érdekében a szükséges intézkedéseket megtették-e;
- a Felügyelő Bizottság ellenőrzése során feltárt hiányosságok kiküszöbölésére tett intézkedések;
- a feladatellátás szakmai céljaihoz a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan használták-e fel;
- a munkaerő foglalkoztatás megfelel-e a jogszabályoknak, a létszám- és bérgazdálkodási mutatói hogyan alakultak.

Békés Város Önkormányzata létrehozta a **Békés Turisztikai és Szolgáltató Kft.**-t, melynek kizárólagos tulajdonosa az Önkormányzat, ezért a Taggyűlés számára törvény által biztosított jogosítványokat Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete gyakorolja.

A Kft jogállása: Jogi személyiségű: korlátolt felelősségű társaság. (Cégjegyzékszám: 04-09-008046; székhelye: 5630 Békés, hrsz.6929/50.
A cég tevékenysége: *5510 '08 Szállodai szolgáltatás*

A vállalkozásnál az ügyvezető személye 2022-ben megváltozott, a Képviselő-testület **Bak Ádámot** nevezte ki vezetőnek 2022. november 26-tól 2025. október 31-ig.

A Vállalkozásnál 3 főből álló **Felügyelő Bizottság** működik.

A háromtagú Felügyelő Bizottságot a Társaságnál a Gt.-ben és a Taktv.-ben előírtak szerint hozták létre. A vizsgált időszakban a ***Felügyelő Bizottság ügyrendje elkészült, amit 2022. április 27-i ülésén elfogadott.***
Az FB az ellenőrzött időszakban a Gt. 34. § (4) bekezdése és a Ptk. 3:122. § (3) bekezdés, előírása szerint rendelkezett ügyrenddel.

A vállalkozások részére vannak kötelezően elkészítendő számviteli és egyéb szabályzatok.

A szabályzatok elkészítése és azok aktualizálása a társaság feladata. **A külső és belső rendszerek hatékony működését egyaránt szolgálják a jó szabályzatok, amelyek igazán akkor érik el céljukat, ha azokat rendszeresen aktualizálják is.** A dokumentumok elkészítésének tehát elsődlegesnek kell lennie, ezek hiányában a vállalkozások mulasztási bírságra, valamint a Btk. egyéb rendelkezései alapján akár büntetőjogi szankciókra is számíthatnak. **E büntetőtételek a gazdasági vezetőket sújtják,** ugyanis őket terheli felelősség e kötelező szabályzatok elkészítésére!

Az SZMSZ dolgozókkal való megismertetését nem dokumentálták. Javasolja az ellenőrzés, hogy az SZMSZ mellékletében szerepeljen a dolgozói névsor aláírásaikkal, valamint a megismerés dátumával. Lehetővé kell tenni, hogy minden dolgozó mindenkor hozzáférhessen az SZMSZ-hez vagy számítógépen, vagy az irodában jól látható helyen való elhelyezéssel. Az egyszerűsített munkavállalókkal is meg kell ismertetni az SZMSZ-t.

A szabályzatok nagy része megtalálható, azonban azok aktualizálása nem minden esetben történt meg.

Hiányosságként került megállapításra, hogy a Pénzkezelési szabályzat mellékletében nincsenek felsorolva a gazdálkodói jogkörökkel megbízottak nevei és nincs csatolva a felelősségi nyilatkozat, nincs ott az aláírás mintájuk sem. (pénztáros, ellenőr, utalványozó stb.) Szükséges a pénztáros és a helyettesítőjének, valamint a pénzbeszedők esetében is az aláírt felelősségi nyilatkozatokat a szabályzathoz csatolni.

Hiányosságként állapítottam meg, hogy a Kft. nem vezeti a szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartását.

A Kft. rendelkezik leltározási szabályzattal, ami az előírásoknak megfelel. Az ellenőrzésnek bemutatásra kerültek a tárgyi eszközök 2021- 2022. évi, december 31-i állapot szerinti leltárak. A 2021. évi leltár tartalmilag a leltározásnak semmiként nem felel meg. A 2022. évi leltározásnál már megtörtént a leltározási utasítás, a bizottság és a leltározók kijelölése, a leltározási jegyzőkönyv is elkészült. Azonban a leltározási listában felsorolt eszközök nem beazonosíthatóak, nincs megjelölve az egyedi azonosító (pl. gyári szám stb.), nincs feltüntetve a beszerzési számla száma, a beszerzési bruttóérték nincs kimutatva, de nincs megjelölve az sem, hogy a tárgyi eszköz helyileg hol található. A leltár kiértékeléséről nem készült dokumentum, így nem lehet tudni, hogy a nyilvántartás és a leltár között volt-e eltérés.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Kft.-nél fellelhető eszközök egyedi nyilvántartási adatát nem tüntették fel sem a főkönyvi tárgyi eszköznyilvántartásban, sem maga az eszközön nincs leltári szám feltüntetve. ***Nyomatékosan felhívtam az Ügyvezető figyelmét, hogy a kis és nagy értékű eszközökön egyaránt az egyedi leltárazonosító számot rögzítsék fel olyan módon, hogy azt ne lehessen eltávolítani, s az mindenki által beazonosítható legyen. De ezen azonosító számot a főkönyvi könyvelésben a tárgyi eszköznyilvántartásba is be kell rögzíteni. Az ágyneműkbe is be kell jelölni a tulajdonost, olyan anyaggal, ami mosás után is megmarad.***

Továbbá felhívom az Ügyvezető figyelmét, hogy 2024. december 31-i hatállyal készítsék el az év végi tételes tárgyi eszköz leltárát, a szabályzatban meghatározottak szerint. A leltár kiértékelését végezzék el, egyeztessék le a főkönyvi könyveléssel. A belső ellenőrzés utóellenőrzés keretében vizsgálni fogja a leltározásnak a szabályszerű elvégzését.

Felhívtam az ügyvezető figyelmét, hogy a készlet leltározását szintén végezzék el 2024. december 31-ig. Az év végi mérleg adatoknak a valóságban is megtalálhatónak kell lennie.

A Turisztikai Kft.-nél a belső kontroll nincs kidolgozva, de nem is működött megfelelően. A készletek leltározását nem végezték el. A tárgyi eszköz leltárát szabálytalanul készítették el.

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok, egyesületek számára jogszabály eddig nem írta elő **belső kontrollrendszer kialakításának** és működtetésének kötelezettségét, azonban az általuk kezelt Önkormányzati vagyon és a felhasznált közpénzek miatt ez indokolt. E hiány megszüntetése érdekében 2020.

január 1-jétől módosult a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény, és kiegészült a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerére vonatkozó szabályokkal. A fenti törvény végrehajtási rendeleteként szintén 2020. január 1-jével hatályba lépett a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet, amely a részletszabályokat tartalmazza. A belső kontrollrendszer kialakítása és fejlesztése **a köztulajdonban álló gazdasági társaságok, egyesületek első számú vezetőjének feladata.**
A Kft. vezetőjének gondoskodni kell a hiányzó belső gazdálkodási szabályzatok mielőbbi elkészítéséről, amelyeket a működés alatt mindig aktualizálni kell a változásoknak megfelelően.
A szabályzatok megismertetését a munkatársakkal aláírásukkal kell dokumentálni. Az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a dolgozók névsorát, beosztását is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell, a szabályzatokat nem csak a fiókban kell tartani, hanem a dolgozókkal történt megismertetése után az abban foglaltakat számon is kell kérni.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Turisztikai Kft. 2021. évre és 2022. évre is elkészítette a pénzügyi beszámolóját, azonban az éves költségvetést, gazdasági programot nem készítette el, azt a Képviselő-testületnek nem terjesztették be.

Sajnálatos, hogy mindkét évben veszteségesen működött a Kft., a 2021. évben az **adózás előtti eredmény: -10 844 Ft veszteség, 2022. évben az adózás előtti eredmény: -3 364 Ft veszteség.**
A bevétel növekedésével csökkent ugyan 2022. évben a veszteség mértéke, de még így is jelentős a mínuszos eredmény, amit nagyban befolyásolt a Covid járvány okozta zárlat.
A kiadásokat vizsgálva, mind a két évben a személyi jellegű ráfordítás összege teszi ki a legnagyobb hányadot, a bevételnek több mint a felét, azaz 2021. évben 57,5%, míg 2022. évben 53,5% volt ez a költség.
A főkönyvi kivonatból megállapításra került, hogy a Békés Turisztikai Kft. a bérköltségéhez 3289 ezer forint bértámogatást kapott.
A főkönyvi könyvelésből megállapítható, hogy a vállalkozásnak 2022. december 31-én **húszmillió forint rövidlejáratú kölcsöne áll fenn**. A kölcsönt az Önkormányzat nyújtotta, a kölcsön eredeti visszafizetési határideje 2023. december 31. volt. A szerződésben vállalt ütemezés szerint 2021. december 31-ig 5.000.000 Ft-ot, a fennmaradó 15.000.000 Ft-ot pedig 2023. december 31-ig törleszti a Kft. Sajnos a kölcsönt 2023. december 31-ig nem tudta visszafizetni, ezért határidő hosszabbítást kért, és kapott az Önkormányzattól a vállalkozás, így a kölcsönt 2024. december 31-ig kell majd megfizetnie.

Alkalmazottak rendelkeznek munkaszerződésekkel, a munkaköri leírásokat azonban nem minden esetben tudták bemutatni az ellenőrzésnek. A megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak szerződései megtalálhatóak, a ***pénztáros munkaköri leírását nem mutatták be az ellenőrzésnek. A munkaszerződés*** **mellékleteként sem, de a pénzkezelési szabályzat mellékleteként sincs csatolva a felelősségi nyilatkozat**. ***A munkaköri leírásokat szükséges időről-időre felülvizsgálni, s a feladat, illetve a munkaidő változásával azonosan módosítani kell. A jelenléti íveket a vállalkozás vezeti, szúrópróba ellenőrzésnél eltérést nem találtam.***

Az ellenőrzésnek átadott eszköz lista értéke összesen **562 353 088 Ft**, ami nem egyezik meg a főkönyvi könyvelésben kimutatott értékkel, az eltérés 11 967 258 forint.

A vizsgát években készítettek ugyan eszközleltárakat, de az nem volt szabályszerű. A leltárban felsorolt eszközök kiértékelése nem történt meg, de nem történt egyeztetés sem a főkönyvi könyveléssel. Így nem állapítható meg, hogy a főkönyvben kimutatott eszköz minden esetben fellelhető volt-e, s a leltár és a főkönyvi könyvelés közötti eltérés miből adódik.

Sajnos az ügyvezető váltásakor nem készült egy hitelt érdemlő leltár. Az eszközök átadása-átvétele aláírásokkal nincs dokumentálva.

A Kft. a vizsgált évben selejtezett eszközöket, azonban a selejtezés az nem volt teljes körűen szabályszerű. A jegyzőkönyv szerint a selejtezett eszközök a Hulladék átvételi pontra kerültek elszállításra, erről azonban nincs szállítást igazoló bizonylat. A gazdálkodóknak a számviteli politikájában, illetve az ennek részét képező szabályzatában szabályozni szükséges a feleslegessé vált (immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek) eszközök feltárását (vagyis, hogy milyen esetekben válnak feleslegessé) és selejtezését. ***Javasoltam, hogy a selejtezett, vagy értékesített eszközökről a Felügyelő Bizottságot minden esetben tájékoztassák. A belső szabályzatot egészítsék ki a selejtezett eszközök értékesítési és megsemmisítési szabályokkal.***
Békés Turisztikai Kft. könyvelését a vállalkozásban külső könyvelő végzi.

Megállapítható, hogy a Kft. alapdokumentumai rendelkezésre állnak, tartalmukat, elfogadási idejüket tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. Megállapítható az is, hogy a gazdasági műveletekről, többségében, eseményekről alakilag és tartalmilag megfelelő bizonylatokat állítanak ki
A bizonylati rend és okmányfegyelem betartását a banki, valamint pénztári bizonylatok szúrópróba vizsgálatával ellenőriztem.

A bizonylatok ellenőrzése során megállapítottam, hogy 2021. évben 326 589 forint, 2022. évben 621 593 forint gépkocsi üzemanyag költséget számoltak el. **A felmerült gépkocsi költség nem megfelelően van alátámasztva. A menetlevél szabálytalanul van vezetve,** s az nem tartalmaz minden információt a megtett km-re vonatkozóan. Nincs megjelölve a kilométeróra állása. **A menetlevél fontos dokumentum** a könyvviteli bizonylatok között. Ugyanis, amennyiben a megtett kilométer nincs kellő módon, hitelt érdemlően alátámasztva, úgy az a költség **személyi jellegű kifizetésnek minősül**, ami után adót, járulékokat kell megfizetni. A menetlevél szigorú számadású bizonylat, amelyet 8 évig meg kell őrizni.

Javasoltam a belső kontroll szabályzatának mielőbbi elkészítését. Ki kell dolgozni az ellenőrzési nyomvonalat, a felelős személyeket ki kell jelölni. Felhívtam az új ügyvezető figyelmét a mindenkori jogszabályok betartására, és a ***„jó gazda" szemléletű gazdálkodásra.***

Összegzés

Az ellenőrzések megállapításait az intézmények elfogadták, s intézkedtek a feltárt hiányosságok megszüntetésére. A megállapított hiányosságok mára már részben megszűntek, de folyamatosan dolgoznak annak megszüntetése érdekében.

Összességében 2024. évben a belső ellenőrzés által elvégzett vizsgálatoknál sem büntető-, sem szabálysértési-, sem kártérítési-, sem pedig fegyelmi eljárás megindítására nem került sor.

A 2024. évi belső ellenőrzéseknél az adatok begyűjtése többségében online módon történt. A könyvelési bizonylatokat, s egyéb kért bizonylatokat pedig a rendelkezésemre átadták. Az ellenőrzés figyelembe vette az ellenőrzöttek esetében a munkatorlódásokat, s az ellenőrzések átütemezésével igyekezett nem akadályozni a napi munkamenetet.
Általánosságban megállapítható, hogy az ellenőrzött intézmények igyekeztek a kért adatokat időben rendelkezésemre adni.
Dánfok esetében az új ügyvezető mindent megtesz annak érdekében, hogy az önkormányzati Kft. a törvények betartása mellett, szabályszerűen működjön.
A feltárt hiányosságokat utóellenőrzés keretében mindenhol vizsgálni fogjuk.

Békés, 2025. április 10.

Juhos Józsefné
belső ellenőr